

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind acțiunile climatice

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
AO „EcoContact” (nr. 03-EC/2024 din 02 februarie 2024)	<p>Pornind de la faptul că obiectul unei legi se referă la domeniul de reglementare al legii și trebuie să fie formulat clar și precis pentru a asigura aplicarea și interpretarea corectă a prevederilor legale, observăm la art.1 alin. (2) din proiect o formulare contrar opusă, incertă, deoarece acesta (obiectul) indică “procedurile și reglementările aplicate pentru atingerea” (i) unui obiectiv (de realizare a neutralității climatice până în 2050), în vederea îndeplinirii (ii) altui obiectiv (temperatura globală din Acordul de la Paris) și “cadru pentru realizarea de progrese în vederea îndeplinirii” (iii) obiectivului global (în materie de adaptare la schimbările climatice). O reglementare normativă care abundă de “obiective” nu poate fi catalogată la norme ce poartă un caracter concis și concret.</p> <p>Deci, obiectul legii urmează a fi reformulat astfel încât să indice concis problema specifică care urmează a fi reglementată și eventual rezolvată, ceea ce prezintă asigurări că aceasta (legea) își va atinge scopul în mod eficient.</p> <p>La rândul său, scopul legii se va referi la rezultatul propus a fi</p>	<p>Se acceptă. Sunt incluse modificări în text.</p> <p>Se acceptă. Sunt incluse modificări în text.</p>

	<p>atins prin legea privind acțiunile climatice.</p> <p>În același context, obiectăm referitor la art.2 alin. (2) ce enumeră "obiectivele legii". În primul rând, aceste obiective nu sunt formulate corespunzător, redând mai degrabă expresia unor acțiuni. În al doilea rând, o lege nu trasează obiective, fiind suficient formularea exactă a obiectului legii pentru a asigura că aceasta își atinge scopul în mod eficient.</p> <p>În această ordine de idei, considerăm necesar ca autorul să revadă textul actului normativ (mai ales Capitolul III Obiective, politici intersectoriale și măsuri în domeniul acțiunilor climatice) și să excludă elementele structurale specifice părții descriptive a unui document de politici publice.</p> <p>Accentuăm că, potrivit art. 24 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, documentele de politici nu sunt acte normative, acestea sunt instrumente de decizie care abordează problemele existente într-un anumit domeniu, care definesc căile de soluționare a problemelor respective și descriu impactul așteptat asupra statului și societății. Pe când legile au caracter obligatoriu și stabilesc norme juridice cu aplicare coercitivă.</p> <p>În subsidiar, obiectăm referitor la formularea normei de la art. 2 alin. (3), care indică lista gazelor cu efect de seră și potențialul lor de încălzire globală pentru orizontul de timp de 100 de ani, însă nu expune concret intenția de reglementare.</p>	<p>Se acceptă. Sunt incluse modificări în text.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	---

	<p>(Nota bene. Lista gazelor cu efect de seră și potențialul lor de încălzire globală pentru orizontul de timp de 100 de ani, care vor fi luate în considerare în Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, este prezentată în anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr.1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice).</p> <p><u>Cu titlu general</u>, urmează a fi reconsiderate normele Capitolului II ATRIBUȚII ȘI RESPONSABILITĂȚI, ce vizează atribuțiile funcționale ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și a altor autorități administrative subordonate Guvernului și structurilor organizaționale din sfera lor de competență. Or, pentru stabilirea cadrului juridic ce reglementează măsurile de atenuare a schimbărilor climatice și de protecție a mediului înconjurător prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în ceea ce privește prerogativa statului, este suficient repartizarea și delimitarea clară a atribuțiilor funcționale ale autorităților ce dețin competențe în asigurarea realizării politicii guvernamentale în domeniul reducerii emisiilor de GES și adaptării la schimbările climatice (Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului).</p> <p>Iar pentru autoritățile cărora li se atribuie sau deja dețin competențe conexe sau tangențiale realizării politicii guvernamentale în domeniul reducerii emisiilor de GES, atribuțiile acestora urmează a fi redată printr-o normă (articol divizat în alineate), cu (i) titlu general- în partea ce ține de elaborarea și includerea în documentele de politici sectoriale a prevederilor și măsurilor ce vizează reducerea emisiilor de gaze</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Atribuțiile ce țin de reducerea emisiilor de GES sunt multe și nu pot fi incluse într-un singur articol.</p>
--	---	--

	<p><i>schimbărilor climatice" (art.6 alin. (1)), „domeniul reducerii emisiilor de GES și creșterii capacității de adaptare, precum și încurajării a rezistenței și reducerii vulnerabilității la efectele negative ale schimbărilor climatice" (art.7 lit.f)), „domeniul reducerii emisiilor de GES și adaptării la efectele negative ale schimbărilor climatice" (art.8 lit.b) și lit.i)), „domeniul schimbărilor climatice" (art.8 lit.j), „domeniul reducerii emisiilor de GES și adaptării la schimbările climatice" (art.17 lit.a) și b), art.22 lit.a) și lit.e), art.50 alin.(1)), „domeniul reducerii emisiilor de GES" (art.21 lit.a), „domeniul reducerii treptate a emisiilor antropice de GES" (art.28 alin.(1)), „domeniul reducerii a emisiilor antropice de GES și adaptării la schimbările climatice" (art.48 alin.(1), art.58 alin.(1)), „domeniul de adaptare la schimbările climatice" (art.48 alin.(4)), „domeniul acțiunilor climatice și realizării măsurilor de protecție a mediului înconjurător" (art. 63), „domeniul acțiunilor climatice" (art. 64).</i></p> <p>Conform doctrinei, legea conține norme primare de drept și stă la baza adoptării actelor normative secundare, iar pentru punerea în aplicare a unor prevederi legale prin stabilirea unor reguli subsecvente care să asigure aplicarea corectă a acestor prevederi legale și/sau organizarea corespunzătoare a unor activități este necesar ca actul primar să expună clar atât domeniul sectorial și domeniile de aplicare, cât și reglementările în fond ale raporturilor sociale care formează obiectul actului normativ.</p> <p>Pe parcursul întregului text se propune substituirea noțiunii de <i>„rezistență la schimbările climatice"</i> cu noțiunea <i>„reziliență climatică"</i>, definită în art. 3 al proiectului de lege, substituirea sintagmei <i>„cooperează în comun"</i> cu cuvântul <i>„cooperează"</i>.</p>	<p>Se acceptă. Substituit.</p>
--	--	--------------------------------

	<p>De asemenea se recomandă uniformizarea textului prin folosirea noțiunii de "emisii reduse", cu evitarea utilizării noțiunii de "emisii scăzute" pentru a nu genera neclarități. Totodată se recomandă evitarea folosirii sintagmei de "adaptarea la efectele negative ale schimbărilor climatice", prin substituirea acesteia cu "adaptarea la schimbările climatice", întrucât pentru unele sectoare schimbările climatice generează oportunități, care ar trebui valorificate, ca de exemplu creșterea perioadei de vegetație pentru sectorul forestier.</p> <p>Art. 1, pct. 2, se propune substituirea sintagmei „...obiectivului pe termen lung privind temperatura globală din acordul de la Paris. ..” cu sintagma "... obiectivului pe termen lung privind limitarea creșterii temperaturii globale stabilit în Acordul de la Paris” și includerea referinței la actul normativ de semnare a acordului menționat.</p> <p>Art. 2, pct. 2, lit a), se propune substituirea sintagmei "... inclusiv a obiectivelor privind energia și clima în temeiul Tratatului Comunității Energetice;" cu sintagma "... precum și a obiectivelor privind energia și clima stabilite în temeiul Tratatului Comunității Energetice".</p> <p>Art. 2 alin. 2, lit c), se propune următoarea redacție "a asigura monitorizarea completă, actuală, transparentă, exactă, coerentă și comparabilă a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și raportarea integrată privind progresul înregistrat în implementarea politicilor și măsurilor de atenuare și de adaptare";</p> <p>Art. 2 alin. 2, lit c), se propune adăugarea sintagmei "implementarea și..." după cuvântul "elaborarea".</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. Substituit.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. Adăugat.</p>
--	---	--

	<p>La art. 3, la definițiile noțiunilor de „<i>adaptare</i>”, se propune excluderea ultimei propoziții întrucât aceasta include informații irelevante proiectului de lege; definiția noțiunii de „<i>absorbant, sau reținere prin sechestrul...</i>”, absorbant este un material, absorbție este un proces. Se propune substituirea cu noțiunea „<i>absorbție, sau reținere prin sechestrul...</i>” sau utilizarea descifrării noțiunii cu versiunea absorbantului cu sintagma „<i>material care absoarbe, sau facilitează procesul de captare, sau sechestrare, ai gazelor, ai lichidelor, și aerosoli din atmosferă</i>”; definiția noțiunii de „<i>emisii antropice</i>”, se propune substituirea sintagmei „<i>eliberarea în atmosferă de gaze cu efect de seră...</i>” cu sintagma „<i>eliberarea gazelor cu efect de seră în atmosferă, sau de precursorii acestora, de la sursele staționare sau difuze atribuite activităților umane</i>”; gaze cu efect de seră (în continuare - GES) – amestecul de gaze (vapori de apă, bioxidul de carbon, metanul, oxidul de azot, cloro-fluorocarburile) constituenți ai atmosferei, de origine naturală sau antropică care absorb temperatura sau radiația infraroșie.</p>	Se acceptă. Modificat.
	<p>Se propune suplinirea art. 3 cu următoarea definiție ”<i>planificarea națională a adaptării (în continuare - PNA) - modalitate de planificare și implementare a acțiunilor de adaptare la schimbările climatice la nivel național pe termen mediu și lung, în scopul reducerii vulnerabilității și sporirii rezilienței față de impactul climatic</i>”.</p>	Se acceptă. Modificat.
	<p>La art. 3 – se recomandă preluarea definiției pentru reziliență climatică din Raportul de Evaluare 6 al IPCC, care include abordarea transformativă a rezilienței climatice, promovată de comunitatea internațională. Se propune următoarea redacție: ”</p>	Se acceptă. Modificat.

	<p><i>reziliența climatică – capacitatea sistemelor sociale, economice sau ecologice de a gestiona perturbațiile climatice, prin reacții de răspuns sau transformări care le mențin funcțiile esențiale, identitatea și structura, precum și capacitatea de adaptare, învățare și transformare”.</i></p> <p>La art. 3, la definiția noțiunii de schimbări climatice, se propune substituirea sintagmei <i>”schimbări de climat, care sunt...”</i> cu sintagma <i>”schimbări ale tiparelor meteorologice, atribuite...”</i></p> <p>La art. 5 alin. (1), se propune adăugarea sintagmei <i>„prezidată de către Prim-ministru”</i> după abrevierea CNSC, și excluderea sintagmei <i>”pe lângă Prim-Ministru”, de după cuvintele ”este instituită”</i>.</p> <p>La Art. 5 alin. (3), se propune excluderea cuvântului <i>„Componenta”</i>.</p> <p>La caz, la art.7 lit. f), în atribuția Guvernului de a coordona activitatea tuturor autorităților administrației publice cu atribuții în <i>”domeniul reducerii emisiilor de GES și creșterii capacității de adaptare, precum și încurajării a rezistenței și reducerii vulnerabilității la efectele negative ale schimbărilor climatice”</i>, expunerea domeniului urmează a fi concretizat.</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. Excl.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p>
--	--	--

	<p>În particular, la art. 8 lit. a) propunem decuplarea atribuției în două atribuții separate, unde una se referă la elaborarea politicilor și cadrului normativ, iar alta- la deținerea calității/statutului de punct oficial de contact.</p> <p>La art.8 lit. c) considerăm necesar revizuirea atribuției, deoarece aceasta contravine cerinței expuse la art.54 alin.(1) lit. b) din Legea nr.100/2017 ce dispune că într-o frază este exprimată o singură idee. În speță, într-o atribuție sunt cadrate trei activități: (1) elaborează prognozele referitoare la emisiile antropice de GES din surse sau rețineri prin sechestrare a gazelor cu efect de seră, care determină țintele de reducere internă netă a emisiilor GES și (2) planifică politici și măsuri, precum și (3) monitorizează realizarea obiectivelor stabilite. Totodată, apreciem drept improprie unui minister atribuția de a elabora prognoze referitoare la emisiile antropice de GES din surse sau rețineri prin sechestrare a gazelor cu efect de seră, acesta fiind responsabil de elaborarea politicilor și cadrului normativ în domeniul mediului și monitorizarea, evaluarea și raportarea executării obiectivelor și a direcțiilor strategice de activitate a ministerului. Aici reiterăm prevederile art.14 alin. (1) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, ce statuează că pentru asigurarea implementării politicii statului în anumite subdomenii sau sfere din domeniile de activitate care îi sînt încredințate unui minister, în subordinea acestuia sunt create autorități administrative cu forma de organizare juridică de agenții, servicii de stat și de inspectorate de stat. Respectiv, atribuția de a elabora prognoze referitoare la emisiile antropice de GES din surse sau rețineri prin sechestrare a gazelor cu efect de seră urmează a fi delegată unei agenții sau Consiliului științific consultativ, prevăzut la art 6 din proiectul de lege.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	-------------------------------------

	<p>Obiecția prenotată este valabilă și pentru atribuția expusă la art. 8 lit. j) privitor la promovarea și cooperarea în domeniul educației, formării, ridicării nivelului conștientizării publice în domeniul schimbărilor climatice și încurajarea participării publicului în acest proces, inclusiv organizațiilor necomerciale, care la fel urmează a fi delegată.</p>	Se acceptă. Modificat.
	<p>La art. 8 se propune următoarea redacție pentru litera d) – <i>"promovează politicile orientate spre avansarea dezvoltării cu un nivel scăzut de emisii de GES și rezistent la efectele negative ale schimbărilor climatice asumate în cadrul Acordului de la Paris"</i>; la litera h) se recomandă utilizarea abrevierii mai sus menționate „MAFC”, iar la litera j) se recomandă excluderea sintagmei <i>"ridicării nivelului"</i>;</p>	Se acceptă. Modificat.
	<p>La art.8 lit. g) atribuția dublează atribuțiile expuse la lit. a) și b), deci urmează a fi revizuită și cadrată în atribuțiile expuse la lit. a) și b) al aceluiași articol.</p>	Se acceptă.
	<p>La art.8 lit. h) urmează de a rectifica abrevierea pentru Mecanismul de Ajustare la Frontieră de Carbon, și anume din (CBAM) în (MAFC).</p>	Se acceptă. Rectificat.
	<p>La art.8 lit. k) atribuția de a aproba anual lista operatorilor instalațiilor staționare ale căror activități sunt specificate în Anexa nr. 1 și care dețin autorizația integrată de mediu pentru desfășurarea activităților, pe baza datelor raportate de către acestea în ultimul an, la fel este improprie unui minister și urmează a fi delegată unei autorități administrative din subordinea ministerului.</p>	Se acceptă

	<p>La art.8 lit. l) atribuția precum că Ministerul Mediului contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și publicului la informații referitoare la documentele de politici de reducere a emisiilor de GES și de adaptare la schimbările climatice urmează a fi exclusă, deoarece este inutilă în situația în care documentele de politici se aprobă prin hotărâre de Guvern (a se vedea art.24 alin. (5) din Legea nr.100/2017), respectiv sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Iar conform recentelor modificări efectuate prin Legea nr. 321/2023 pentru modificarea unor acte normative (stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice) la Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, art.10 alin. (3), ediția în format electronic a Monitorului Oficial este pusă la dispoziția tuturor utilizatorilor în mod gratuit, permanent, pe pagina web oficială, în varianta pentru citire și imprimare.</p> <p>La art.8 lit. m) atribuția privitor la coordonarea elaborării rapoartelor privind implementarea politicilor naționale de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice, inclusiv a planurilor de acțiune urmează a fi concretizată în parte ce ține de „<i>politicile naționale</i>”, prin indicarea acestora. Or la lit. b) este redată atribuția <i>privind colaborarea ministerului mediului cu autoritățile administrației publice și structurile subordonate ale acestora în legătură cu monitorizarea și raportarea “Contribuțiilor Naționale Determinate, a Planurilor Naționale Integrate privind Energia și Clima, a Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, documentelor de politici pentru implementarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice și inventarului național al GES”</i>, respectiv survine întrebarea dacă documentele precizate (de la <i>lit.b</i>)) se circumscriu în „<i>politicile naționale</i>”(de la <i>lit. m</i>)), iar dacă se circumscriu, atunci rezultă că atribuția urmează a fi revăzută</p>	<p>Se acceptă. Excluză.</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	---

	<p>pentru a evita dublarea normelor. În cazul în care autorul intenționează să reflecte alte documente decât cele enumerate la <i>lit. b</i>), atunci urmează a fi nominalizate entitățile raportoare și „politicile naționale” implementate de acestea, precum și aduse clarități referitor la “planurile de acțiune”.</p> <p>Articolele 9- 16, care stabilesc atribuțiile ministerelor (Ministerul Energiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Interne), opinăm asupra comasării atribuțiilor ministerelor într-un singur element structural, și anume articol (denumit <i>Competențele autorităților administrației publice centrale de specialitate</i>) care are caracter unitar și conține una sau mai multe norme cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei, și care poate fi divizat conform dispozițiilor prevăzute la alin. (5)- (7) ale art.51 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, articolul va reda (în alineate, puncte și litere) cu titlu general atribuțiile comune ale ministerelor (precum ar fi: -elaborarea și includerea în documentele de politici sectoriale a prevederilor și măsurilor ce vizează reducerea emisiilor de gaze, - elaborarea politicilor pentru susținerea utilizării tehnologiilor care contribuie la dezvoltarea la un nivel scăzut de emisii de GES și rezistentă la efectele negative ale schimbărilor climatice în domeniile de competență, - elaborarea actelor normative cu privire la reducerea impactului emisiilor de GES provenite din anumite sectoare,- elaborarea metodologiilor de evaluare a riscurilor climatice, - colaborarea în procesul de elaborare și actualizare a documentelor de politici de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice, precum și în legătură cu monitorizarea</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Norma legală trebuie să fie precisă. Comasarea acestor articole implică riscuri de interpretare eronată a prevederilor legale, astfel atribuțiile ministerelor se redau în articole separate. Atribuțiile acestora au fost revizuite în baza avizelor recepționate de la APC..</p>
--	--	--

	<p>și raportarea implementării acestora) și în particular- atribuțiile ce țin de responsabilitățile în reducerea emisiilor de GES specifice unei autorități. În situația în care se insistă asupra redării atribuțiilor ministerelor în articole separate, acestea (atribuțiile) oricum necesită a fi revizuite și expuse prin prisma competenței de a elabora politicile și actele normative.</p> <p>La art.9 lit. f) atribuția precum că Ministerul Energiei contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și publicului la informații referitoare la produsele inovative, tehnologiile, serviciile și noile metode pentru sprijinirea tehnologiilor cu emisii scăzute de carbon în sectorul energetic este una improprie ministerului, aceasta se regăsește în funcțiile Centrului Național pentru Energie Durabilă, expuse la pct.9 din Statutul Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1060/2023.</p> <p>La art.10 considerăm oportun delimitarea atribuțiilor de <i>elaborare a metodologiei de evaluare a riscurilor asupra stării de sănătate a populației, vizând și protecția grupurilor sensibile ale populației, cu urmare a expunerii la riscurile legate de climă</i> (lit.c)) și de evaluare a acestor riscuri între Ministerul Sănătății și Agenția Națională pentru Sănătate</p>	<p>Se acceptă Articolul a fost modificat conform recomandării după cum urmează: "f) contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și publicului <u>prin intermediul</u> Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, la informații referitoare la produsele inovative, tehnologiile, serviciile și noile metode pentru sprijinirea tehnologiilor cu emisii <u>reduse</u> de carbon în sectorul energetic."</p> <p>Se acceptă Articolul a fost modificat și ajustat conform avizului Ministerului Sănătății.</p>
--	---	--

	<p>Publică. Astfel, atribuțiile de la lit.b) și c) urmează a fi reformulate.</p> <p>La art.10 lit. d) atribuția stabilită pentru Ministerul Sănătății privind implementarea sistemului informatizat de supraveghere și răspuns pentru riscurile cheie asociate cu climă, sintagma <i>“riscurile cheie asociate cu climă”</i> prezintă incertitudine (presupunem că se are în vedere <i>“riscurile pentru sănătatea populației asociate cu schimbările climatice”</i>), respectiv autorul urmează să prezinte detalii referitor la <i>“sistemul informatizat”</i>.</p> <p>La art.10 lit. f) atribuția <i>privind informarea publicului cu privire la riscurile pentru sănătatea populației asociate cu schimbările climatice</i> este una improprie ministerului, respectiv va fi delegată unei autorități administrative din subordine.</p> <p>La art.11 lit. d) atribuția <i>precum că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și publicului la informații referitoare la produsele inovative, tehnologiile, serviciile și noile metode pentru sprijinirea tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul industrial</i> este una improprie ministerului, aceasta urmează a fi atribuită unei autorități administrative sau instituții publice din subordinea MDED, spre exemplu Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului.</p> <p>La art. 12 lit. d) lit. e) și lit.h), atribuțiile stabilite Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>elaborează Ghidul privind consumul de combustibil și de emisiile de dioxid de</i></p>	<p>Se acceptă Articolul a fost modificat și ajustat conform avizului Ministerului Sănătății.</p> <p>Se acceptă Articolul a fost modificat și ajustat conform avizului Ministerului Sănătății.</p> <p>Nu se acceptă. MDED nu a înaintat ca obiecție această reglementare.</p> <p>Se acceptă. Articolul a fost modificat și ajustat conform avizului MIRD.</p>
--	--	--

	<p>carbon, precum și de poluanți atmosferici; aprobă documentația promoțională despre consumul de combustibil, emisiile de dioxid de carbon și poluanți atmosferici pentru modelul nou de autovehicul; contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și publicului la informații referitoare la tehnologiile cu emisii reduse de carbon în domeniul consumului eficient de combustibil și al emisiilor de dioxid de carbon apreciem aceste atribuții improprie competențelor privind elaborarea politicilor și care urmează a fi realizate de autoritățile administrative din subordinea ministerului.</p> <p>La art. 13, reiterăm obiecția expusă pentru art. 10 referitor la delimitarea atribuțiilor de elaborare a metodologiei de evaluare a riscurilor climatice și de evaluare a acestor riscuri între ministerului agriculturii și industriei alimentare și o autoritate administrativă sau instituție publică din subordinea ministerului. Totodată se va rectifica succesiunea însemnării literelor în articol.</p> <p>Obiecția referitor la delimitarea atribuțiilor, ministerul elaborează, iar autoritatea administrativă din subordine implementează, este aplicabilă și la art.14 lit. b) și lit. c) și la art.16 lit. b) și lit. c).</p> <p>La art.14 lit. c) opinăm asupra aprecierii relevanței elaborării unei metodologii de evaluare a riscurilor asupra grupurilor social vulnerabile, ca urmare a expunerii la riscurile legate de schimbările climatice.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă. Elaborarea prevederilor a fost aliniată cu domeniul de responsabilitate și atribuțiile specifice ale acestui minister</p>
--	---	---

	<p>Se propune următoarea redacție a denumirii art. 28 ” <i>Obiectivele privind neutralitatea climatică și sporirea rezilienței la schimbările climatice</i>”;</p> <p>Se propune redenumirea art. 31 în ”<i>Stabilirea obiectivelor de adaptare la schimbările climatice</i>”. Totodată acest articol va fi completat cu 2 alineate cu următorul conținut:</p> <p>(1) „Adaptarea la schimbările climatice este un proces continuu, iar planificarea adaptării la schimbările climatice se efectuează repetat, în bază de PNA pentru o perioadă de patru ani. La finalul fiecărui ciclu al PNA, în baza evaluărilor efectuate, se planifică următorul PNA conform necesităților de adaptare identificate.</p> <p>(2) PNA constă din următoarele etape:</p> <p>a) stabilirea situației de referință, etapă realizată de către grupurile de lucru sectoriale și intersectoriale, formate din experți în domeniul schimbărilor climatice și specialiști dintr-un anumit sector, în cadrul căreia se efectuează următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea vulnerabilităților și riscurilor climatice sectoriale și naționale; - efectuarea evaluărilor de impact climatic ale riscurilor și vulnerabilităților climatice identificate; - identificarea lacunelor de capacități; - alte activități în suportul stabilirii situației de referință; <p>b) formularea PNA prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea scopului general al PNA; 	<p>Se acceptă. Articol exclus conform avizului Ministerului Justiției.</p> <p>Se acceptă. Denumirea articolului a fost redactată, iar conținutul a fost suplinit cu conținutul recomandat.</p>
--	--	--

	<p>- stabilirea obiectivelor și ȋntelor specifice de adaptare pentru fiecare sector care contribuie la realizarea scopului general al PNA;</p> <p>- elaborarea foii de parcurs a PNA, care se bazează pe măsurile sectoriale de adaptare, documentele de politici naționale și stabilește abordarea adoptată pentru planificarea procesului de adaptare pe perioada respectivă;</p> <p>c) identificarea opțiunilor de adaptare și prioritizarea setului măsurilor/acțiunilor de adaptare care constau din totalitatea măsurilor/acțiunilor de adaptare la schimbările climatice incluse în politicile sectoriale, precum și acțiunile comune pentru toate sectoarele (dezvoltarea capacităților, cercetarea, transferul tehnologic, egalitatea de gen, alte aspecte intersectoriale relevante procesului de adaptare), orientate spre realizarea scopului, a obiectivelor și a ȋntelor stabilite pentru fiecare PNA;</p> <p>d) aplicarea sistemului de monitorizare și evaluare a implementării acțiunilor de adaptare în cadrul căroră:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se stabilește contribuția acțiunilor de adaptare la reducerea vulnerabilității, avansarea adaptării la schimbările climatice și mărirea rezilienței sistemelor naturale și celor socioeconomice; - se evaluează eficacitatea politicilor elaborate, utilizarea resurselor financiare și umane; - se asigură transparența procesului de colectare a datelor pentru evaluarea eficienței acțiunilor de adaptare; <p>e) comunicarea, în cadrul căreia, în urma evaluărilor efectuate la finalul implementării PNA:</p>	
--	--	--

	<p>- se formulează concluziile privind rezultatele implementării măsurilor sectoriale de adaptare la schimbările climatice și PNA, care se comunică publicului larg;</p> <p>- se elaborează recomandări pentru următorul ciclu al PNA.”</p> <p>Alin. (2) al art.31 se va exclude.</p> <p>Art. 34 alin. 1 se va suplini cu informații privind Programul național de adaptare la schimbările climatice și va avea următorul conținut:</p> <p>(1) „Documentul de politici pentru implementarea acțiunilor de adaptare la schimbările climatice la nivel național – Programul național de adaptare la schimbările climatice (PNASC) se elaborează de către Ministerul Mediului în scopul realizării de progrese în consolidarea capacității de adaptare, sporirii rezistenței și reducerii vulnerabilității la schimbările climatice, care contribuie la dezvoltarea durabilă și atingerea obiectivelor de adaptare la schimbările climatice în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (2), precum și se revizuiesc odată la 5 ani.</p> <p>În art. 34 alin. 3, se va exclude mențiunea ”(în continuare PNASC)”, iar articolul va fi supliniit cu următoarea informație ” Acestea sunt consultate cu Comisia națională pentru schimbări climatice, în vederea asigurării alinierii la prioritățile naționale privind schimbările climatice, precum și la prioritățile de dezvoltare durabilă.”</p>	<p>Se acceptă. Articolul a fost exclus.</p> <p>Se acceptă. Conținutul articolului a fost supliniit cu informația recomandată.</p> <p>Se acceptă. Mențiunea a fost exclusă din articol, iar conținutul a fost supliniit cu informația recomandată.</p>
--	--	---

	<p>Art. 36, alineat. 2 se va exclude întrucât neutralitatea climatică se referă la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, și acesta se referă la atenuarea schimbărilor climatice, iar nu la adaptare.</p> <p>Art. 37, alineat 1) se va exclude sintagma <i>"se ia în considerare"</i>.</p> <p>Denumirea Capitolului IV se va suplini cu sintagma <i>"Monitorizarea și evaluarea adaptării la schimbările climatice"</i>.</p> <p>Art. 45 al Legii va fi succedat de un nou articol intitulat <i>"Monitorizarea și evaluarea adaptării la schimbările climatice"</i> și va avea următorul conținut:</p> <p>(1) „Sistemul de monitorizare și evaluare privind adaptarea la schimbările climatice este un instrument de bază pentru evaluarea realizării obiectivelor PNA, precum și pentru planificarea următoarelor PNA. În cadrul fiecărui PNA, sistemul de monitorizare și evaluare este utilizat pentru a monitoriza implementarea acțiunilor de adaptare în conformitate cu scopurile și obiectivele stabilite în PNA.</p> <p>(2) Scopul sistemului de monitorizare, raportare și evaluare este de a măsura progresele înregistrate în timp la nivel național, sectorial, administrativ-teritorial, pentru a determina gradul de vulnerabilitate al țării ca urmare a realizării PNA și a măsurilor sectoriale de adaptare la schimbările climatice.</p> <p>(3) Sistemul de monitorizare, raportare și evaluare este utilizat pentru:</p> <p>a) monitorizarea și evaluarea impactului acțiunilor de adaptare realizate (măsuri de adaptare naționale și sectoriale, programe</p>	<p>Se acceptă. Articolul a fost exclus.</p> <p>Se acceptă. Sintagma a fost exclusă.</p> <p>Se acceptă. Denumirea capitolului a fost suplinită cu sintagma propusă.</p> <p>Se acceptă. A fost inclus un nou articol.</p>
--	---	---

	<p>și proiecte implementate pe teritoriul țării atât de entitățile naționale, cât și de cele internaționale, alte tipuri de intervenții);</p> <p>b) raportarea privind realizarea acțiunilor de adaptare conform indicatorilor de monitorizare;</p> <p>c) asigurarea integrării priorităților de adaptare în planificarea sectorială și națională;</p> <p>d) asigurarea transparenței procesului de adaptare și a colectării datelor;</p> <p>e) măsurarea și evaluarea rezultatelor și a impactului activităților de adaptare, a investițiilor, proiectelor, programelor privind reziliența climatică din perspectiva sensibilității la dimensiunea de gen.</p> <p>(4) Sistemul de monitorizare, raportare și evaluare colectează datele referitor la activitățile de adaptare implementate, prin intermediul indicatorilor. Fișa indicatorului, care conține descrierea fiecărui tip de indicatori, termenul de colectare, modul de utilizare în procesul de raportare și evaluare a adaptării la schimbările climatice, este stabilită în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemul de monitorizare și evaluare privind adaptarea la schimbările climatice, aprobat de Guvern.</p> <p>În art. 47, alin. 2, sintagma "comunicarea națională referitoare la" va fi urmată de sintagma " atenuarea și adaptarea la schimbările climatice", cu excluderea sintagmei „ și PNASC”.</p> <p>La Tabelele de concordanță urmează a fi luate în considerații următoarele comentarii:</p>	<p>Se acceptă. A fost exclus.</p> <p>Se acceptă parțial Tabelele de concordanță au fost ajustate conform avizului CAL.</p>
--	---	--

	<p>Potrivit pct. 21 și 23 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171 din 28.11.2018, metodele de transpunere a actului Uniunii Europene sunt selectate în funcție de tipul actului, în conformitate cu orientările din Metodologia de armonizare a legislației, publicată pe pagina oficială a Cancelariei de Stat (în continuare Metodologie).</p> <p>Conform pct. 1.2.2.1 din Metodologie, regulamentele Uniunii Europene au aplicabilitate directă în fiecare stat membru, acestea neavând dreptul să aplice parțial dispozițiile regulamentelor. În cazul de față, autoritățile Republicii Moldova trebuie să se asigure că cerințele Regulamentelor UE sunt transpuse corespunzător, respectând și cerințele europene de transpunere directă a acestor tipuri de acte. Formularea prevederilor naționale urmează a fi cat mai apropiată de cea din regulamentele UE pentru a evita apariția unor divergențe și dificultăți în implementare, fiind impusă cerința de transpunere a prevederilor materiale și procedurale din regulamentul UE.</p> <p>La Tabelul de concordanță privind transpunerea Regulamentului (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 123 din 19 mai 2015 (versiunea consolidată din 05.06.2023): expunem următoarele comentarii:</p> <p>a) Pe întreg textul documentului, prevederile urmează a fi transpuse direct respectând cerințele metodologiei fără a face trimitere la tehnica legislativă națională. În vederea creării unui sistem capabil să implementeze legislația națională cu acquis-</p>	
--	--	--

	<p>ul UE este necesar transpunerea directă a prevederilor materiale și procedurale ale regulamentului. Se recomandă să nu se intervină pe prevederile Regulamentului UE transpus în legislația națională și preluarea acestuia în forma originală.</p> <p>b) Regulamentul UE 2015/757 urmează a fi transpus într-un singur act normativ fără a diviza prevederile acestuia în diferite acte normative naționale. Acest aspect contravine recomandărilor indicate în Metodologia de armonizare.</p> <p>c) La articolul 2 nu au fost preluate noțiunile exacte indicate în Regulamentul transpus. Urmează a fi preluate integral noțiunile pentru a evita apariția neconcordanțelor de armonizare și corespundere cu legislația UE. Metodologia de armonizare recomandă copierea în legislația națională a definițiilor, valorilor numerice, cerințele tehnice și alte detalii.</p> <p>La Tabelul de concordanță privind transpunerea Directivei 1999/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO₂ destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 12 din 18 ianuarie 2020 (versiunea consolidată din 11.12.2008) formulăm următoarele comentarii:</p> <p>a) La noțiunile din Directiva 1999/94/CE cât și celelalte prevederi asemănătoare, autorul indică că aceasta este parțial compatibilă însă nu indică prevedea din proiectul de act normativ național. Mai mult ca atât, se indică că aceasta urmează a fi transpusă într-un alt proiect de document național. Recomandăm identificarea unei soluții privind transpunerea acestor noțiuni fie în actul normativ actual sau într-un act</p>	
--	--	--

	<p>normativ viitor pentru a evita incertitudinea privind compatibilitatea cu actul UE.</p> <p>La Tabelul de concordanță privind transpunerea Regulamentului UE 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului L 328 din 21 decembrie 2018, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. Comunității Europene EnC, publicat în Jurnalul Oficial al 2021/14/MC-EnC și 2022/02/MC formulăm următoarele comentarii:</p> <p>a) a se vedea comentariile de ordin general menționate supra privind tehnica de armonizare și transpunere a Regulamentelor UE.</p>	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale <i>(nr. 22/695 din 7 februarie 2024)</i>	Comunică susținerea proiectului legii fără obiecții și propuneri.	Se acceptă.
<i>Scrisoarea nr. 19/1070 din 27 februarie 2024</i>	Comunică susținerea acestuia fără obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Interne	Astfel, din considerentul că proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de același nivel cu care	Se acceptă. Modificat.

<p>(Nr. 44/22 – 621 din 9 februarie 2024)</p>	<p>se află în conexiune, precum și în scopul excluderii riscului de atribuire a competențelor suplimentare Ministerului Afacerilor Interne fără a fi identificate autoritățile administrative din subordine competente se propune comasarea art. 16 „Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne” cu art. 18 „Atribuțiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență”, și expunerea în redacție nouă cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 16. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne își exercită atribuțiile sale funcționale prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) participă la elaborarea și realizarea politicii de stat în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale și/sau incendiilor, asigurării securității chimice și radiative; 2) elaborează și aplică acte normative ce țin de asigurarea protecției populației și teritoriilor în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale și/sau incendiilor; 3) contribuie la elaborarea normelor și regulilor în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, întocmește avize asupra proiectelor de standarde, de condiții tehnice, de norme și reguli ce conțin reglementări în acest domeniu; 4) desfășoară activități de lichidare și de limitare a consecințelor situațiilor de urgență și ale celor excepționale prin misiuni de informare, de cercetare inginerască, chimică, bacteriologică și radiologică, de decontaminare, de evacuare, de adăpostire, de căutare, de salvare-deblocare, de descarcerare, de acordare a primului ajutor calificat, de stingere a incendiilor, de transportare, de asigurare cu apă potabilă, precum și întreprinde alte măsuri de protecție a populației și bunurilor materiale, cu forțe proprii sau în cooperare cu alte structuri; 5) cooperează cu Serviciul Hidrometeorologic de Stat în evaluarea prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor de urgență și excepționale; 	
---	---	--

	<p>6) cooperează cu Inspectoratul pentru Protecția Mediului în procesul de prevenire și lichidare a consecințelor situațiilor de urgență și excepționale;</p> <p>7) colaborează în comun cu Ministerul Mediului prin schimb reciproc de informații și date la elaborarea documentelor de politici pentru implementarea acțiunilor de adaptare la schimbările climatice, precum și în legătură cu monitorizarea implementării și raportării acestora.”</p> <p>Totodată, se precizează că, potrivit art. 8 alin. (2) din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93/2007, antrenarea forțelor și mijloacelor Inspectoratului în acțiuni neprevăzute de prezenta lege se interzice, iar redacția nouă propusă pentru art. 16 se încadrează în prevederile art. 14 din Legea citată.</p>	
<p>Scrisoarea nr. 22/1010 din 1 martie 2024</p>	<p>Prin urmare, autorul proiectului a efectuat modificările de rigoare în proiect, dar cu unele reformulări.</p> <p>În această ordine de idei, în scopul evitării neclarităților și interpretării normelor propuse prin avizul anterior, dar modificate de autor, se insistă asupra păstrării art. 15 în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 15. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne își exercită atribuțiile sale funcționale prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență după cum urmează:</p> <p>a) participă la elaborarea și realizarea politicii de stat în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale și/sau incendiilor, asigurării securității chimice și radiative;</p> <p>b) elaborează și aplică acte normative ce țin de asigurarea protecției populației și teritoriilor în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale și/sau incendiilor;</p> <p>c) contribuie la elaborarea normelor și regulilor în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, întocmește</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificat textul proiectului.</p>

	<p>avize asupra proiectelor de standarde, de condiții tehnice, de norme și reguli ce conțin reglementări în acest domeniu;</p> <p>d) desfășoară activități de lichidare și de limitare a consecințelor situațiilor de urgență și ale celor excepționale prin misiuni de informare, de cercetare inginerescă, chimică, bacteriologică și radiologică, de decontaminare, de evacuare, de adăpostire, de căutare, de salvare-deblocare, de descarcerare, de acordare a primului ajutor calificat, de stingere a incendiilor, de transportare, de asigurare cu apă potabilă, precum și întreprinde alte măsuri de protecție a populației și bunurilor materiale, cu forțe proprii sau în cooperare cu alte structuri;</p> <p>e) cooperează cu Serviciul Hidrometeorologic de Stat în evaluarea prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor de urgență și excepționale;</p> <p>f) cooperează cu Inspectoratul pentru Protecția Mediului în procesul de prevenire și lichidare a consecințelor situațiilor de urgență și excepționale;</p> <p>g) colaborează în comun cu Ministerul Mediului prin schimb reciproc de informații și date la elaborarea documentelor de politici pentru implementarea acțiunilor de adaptare la schimbările climatice, precum și în legătură cu monitorizarea implementării și raportării acestora.”</p> <p>Se propune revizuirea întregului proiect în vederea substituirii sintagmei „dezastre naturale” cu sintagma „situații excepționale”, în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale.</p>	
Ministerul Educației și Cercetării	La proiectul LEGE privind acțiunile climatice Capitolul II Atribuții și responsabilități, la Secțiunea I. Competențe	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Am substituit la atribuțiile MAI, în alte două articole sensul este redat corect prin cuvintele „dezastre naturale”.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p>

(07-09/896 din 07.02.2024)	<p>administrative. Articolul 15. atribuțiile Ministerului Educației și Cercetării:</p> <p>1) La litera b) în conținut, sintagma „promovarea formării cunoștințelor și competențelor necesare pentru prevenirea impactului” se substituie cu sintagma „promovarea cunoștințelor pentru formarea competențelor necesare în prevenirea impactului”;</p> <p>2) La litera c) în conținut, sintagma „promovează și cooperează cu institutele publice de cercetare și inovare pentru dezvoltarea studiilor de estimare a impactului” să se substituie cu sintagma „cooperează cu organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării și promovează dezvoltarea studiilor de estimare a impactului”.</p>	
Scrisoarea nr. 07-09/1412 din 01.03.2024	Susține proiectul fără obiecții și propuneri.	Se acceptă.
<p>Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat (nr. 04-78/1455 din 8 februarie 2024)</p>	<p>Propunem revizuirea denumirii articolelor prin prisma prevederilor art. 51 alin.(2) din Legea 100/2017, cu asigurarea exprimării succinte a obiectului de reglementare. În acest sens, pot fi evidențiate art. 36, denumirea căruia „<i>Documente de politici sectoriale</i>” contravine denumirii secțiunii a 2-a „<i>Politici intersectoriale</i>” din capitolul III al proiectului, art. 39, 40 și 42 care nu exprimă obiectul de reglementare, art. 43 și 44 din proiect care au aceeași denumire „<i>Documentația promoțională și promovarea</i>” etc.</p> <p>Adițional, menționăm că în cazul survenirii în procesul de definitivare al proiectului a unor elemente noi ce ar prevedea aspecte corelate sau care ar avea tangență cu tematica transnistreană ori cu procesele de reintegrare a țării, solicităm consultarea suplimentară a opiniei Biroului politici de reintegrare.</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Art. 43 și 44 comasate.</p>

<p>Scrisoarea nr. 04-78-2416 din 01.03.2024</p>	<p>Sugerăm revizuirea dispozițiilor de conținut ale proiectului și racordarea acestora la normele de tehnică legislativă statuate în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Propunem revederea elementelor structurale ale capitolelor II și III din proiect prin prisma prevederilor art. 46 alin. (3) și art. 53 alin.(2) din Legea nr. 100/2017, în vederea sistematizării acestora într-o succesiune logică, precum și asigurării exprimării sintetice în denumirile capitolelor și secțiunilor a reglementărilor pe care acestea le cuprind.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr. 47 din 12 februarie 2023)</p>	<p>Se propun următoarele modificări și completări:</p> <p>Art. 25 (Autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții: b) organizează, la nivelul autorității administrației publice locale de nivelul al doilea, în colaborare cu Agențiile Teritoriale de Mediu, elaborarea Planurilor de Acțiuni Durabile pentru Energie și Climă (în continuare – PADEC), în conformitate cu principiile metodologice, procedurile și bunele practici internaționale și ale Uniunii Europene, precum și le prezintă spre aprobare consiliului local) nu are claritatea necesară normei pentru a-i asigura previzibilitatea. Consiliile locale sunt autoritățile deliberative ale administrației publice locale din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi, iar consiliile raionale și ale municipiului Chișinău și Bălți sunt autoritățile deliberative ale administrației publice locale de nivelul al doilea. Prin urmare, <i>prima facie</i>, se impune substituirea cuvintelor „<i>consiliului local</i>” cu cuvintele „<i>consiliului raional/municipal</i>”.</p> <p>Din aceleași rațiuni specificate la pct. 4.1. din aviz, la art. 25 (lit. d) <i>elaborează și depune anual către Agenția de Mediu raportul privind implementarea PADEC-ului</i>) urmează a se completa (la începutul literei) cu cuvintele „autoritatea administrației publice locale de nivelul al doilea”.</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p>

	<p>Art. 39 (Acțiunile autoguvernării locale. (2) Localitățile mici și mijlocii amalgamate elaborează în comun PASEC pentru anul 2030 cu scopul de a atinge individual sau colectiv, obiectivul de reducere a emisiilor de GES până la 40 % comparativ cu anul de referință determinat de către comunitatea locală și de a spori rezistența la schimbările climatice) de asemenea, nu are claritatea necesară normei pentru a-i asigura previzibilitatea. Nu este clar ce se are în vedere prin „Localitățile mici și mijlocii amalgamate”, care anume localități vor fi obligate să elaboreze în comun PASEC pentru anul 2030. Solicităm reformularea și precizarea corespunzătoare (de ex., „localitățile amalgamate cu cel puțin 5000 de locuitori” sau pur și simplu „localitățile cu cel puțin (un număr anumit) de locuitori”).</p> <p>Referitor la art. 48 (Raportarea implementării documentelor de politici (2) Autoritățile și instituțiile responsabile care fac parte din SNMR, specificate în Anexa nr.2 din Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018, inclusiv autoritățile administrației publice locale și organizațiile necomerciale specializate în protecția mediului colectează informații privind parametrii stabiliți pentru a urmări progresul acțiunilor de adaptare și realizarea obiectivelor de adaptare și raportează către Ministerul Mediului) menționăm că autoritățile administrației publice locale nu fac parte din (nu sunt incluse în) Anexa nr. 2 la Hotărârea de Guvern nr. 1277/2018, iar în al doilea rând, nu este clar care sunt „parametrii stabiliți” ce urmează a fi colectați și în general care sunt implicațiile financiare procesului, reieșind din posibilitățile limitate ale comunităților locale, dar și având în vedere că nu pot fi delegate și impuse sarcini fără asigurarea (alocarea) financiară necesară îndeplinirii acestora. Prin urmare, solicităm înlăturarea acestor discrepanțe ale normei.</p> <p>În „Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare” la proiect solicităm excluderea textului „Congresul Autorităților Locale din Moldova” din compartimentul „Autoritățile administrative din subordinea ministerelor:” și plasarea acestuia într-un compartiment distinct, de ex. sub denumirea „Alte entități</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. S-a făcut clarificare.</p> <p>Se acceptă. Exclus din proiectul legii.</p>
--	--	--

	interesate” (CALM nu este autoritate din subordinea ministerelor).	
<i>Scrisoarea nr.76 din 01 martie 2024</i>	<p>Art. 36 (Documente de politici de nivel local, alin. (2) Localitățile mici și mijlocii amalgamate cu cel puțin 5000 de locuitori elaborează în comun PASEC pentru anul 2030 cu scopul de a atinge individual sau colectiv, obiectivul de reducere a emisiilor de GES până la 40 % comparativ cu anul de referință determinat de către comunitatea locală și de a spori rezistența la schimbările climatice), având în vedere că localitățile cu cel puțin 5000 de locuitori nu sunt localități mici, iar o unitate administrativ-teritorială poate include mai multe localități, alin. (2) urmează a fi expus cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Unitățile administrativ-teritoriale, în special cele cu un număr mic sau mijlociu de populație, inclusiv amalgamate, pot elabora în comun PASEC pentru anul 2030 cu scopul de a atinge individual sau colectiv, obiectivul de reducere a emisiilor de GES până la 40 % comparativ cu anul de referință determinat de către documentele de politici de nivel local și de a spori rezistența la schimbările climatice”.</p> <p>La art. 46 (Autoritățile și instituțiile responsabile care fac parte din SNMR, specificate în Anexa nr.2 din Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018, inclusiv autoritățile administrației publice locale și organizațiile necomerciale specializate în protecția mediului care colectează informații privind parametrii stabiliți pentru a urmări realizarea obiectivelor de adaptare și raportează către Agenția de Mediu), alin. (2) urmează a fi expus cu următorul cuprins:</p> <p>„Autoritățile și instituțiile responsabile care fac parte din SNMR, specificate în Anexa nr.2 din Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018, autoritățile administrației publice locale, în condițiile art. 24 lit. a) din prezenta lege, precum și organizațiile necomerciale specializate în protecția mediului, care dețin capacitățile necesare în acest sens, colectează informații privind parametrii stabiliți pentru a urmări realizarea obiectivelor de adaptare și le furnizează către Agenția de Mediu”. Această</p>	<p>Se acceptă. Modificat textul.</p> <p>Se acceptă. Modificat textul.</p>

	<p>obiecție este valabilă, mutatis mutandis și pentru art. 47 alin. (3) și art. 49 alin. (2) din proiect, care urmează a fi reformulate.</p> <p>Reiterăm, că autoritățile administrației publice locale nu fac parte din (nu sunt incluse în) Anexa nr. 2 la Hotărârea de Guvern nr. 1277/2018. iar în al doilea rând, nu este clar care sunt „parametrii stabiliți” ce urmează a fi colectați și în general care sunt implicațiile financiare procesului, reieșind din posibilitățile limitate ale comunităților</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Cadrul normativ secundar de punere în aplicare a prezentei legi va reglementa tipul informațiilor și modul de raportare.</p>
<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova</p> <p>(nr. 30-69-1599 din 12.02.2024)</p>	<p>Conform pct.7 și 9 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, Strategia este un document de politici publice care definește și planifică politica publică a Guvernului în unul sau câteva domenii de activitate a Guvernului, iar Programul este un document de politici publice care derivă din strategie și, respectiv, contribuie la implementarea acesteia prin detalierea și concretizarea acțiunilor ce urmează a fi realizate într-un domeniu sau subdomeniu de activitate.</p> <p>Luând în considerare că Strategia de dezvoltare cu emisii reduse, menționată în proiect, va defini politicile publice în domeniul emisiilor reduse pe termen lung, care este unul transversal domeniilor de activitate ale Guvernului, definite prin Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, constatăm că, procesul de actualizare a Strategiei corespunde criteriilor și componentelor unui Program național.</p> <p>Astfel, evidențiem că, prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023, a fost aprobat Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, care urmărește obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, expuse în Contribuția Națională Determinată Actualizată</p>	<p>Nu se acceptă. Art. 7¹ alin. (7) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică stabilește că cerințele obligatorii privind termenele, structura și formatul, cuprinsul, baza analitică, politicile și măsurile, ipotezele, parametrii și metodologiile utilizate la elaborarea și modificarea strategiei de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a planului național integrat privind energia și clima se stabilesc în regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat de către Guvern. Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice este aprobat prin HG nr. 10/2024. Conform prevederilor Regulamentului menționat supra, sarcina elaborării acestei Strategii îi revine Ministerului Mediului.</p>

	<p>(CNDA) raportată către Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la Schimbarea Climei (CONUSC). Totodată, în Raportul de evaluare a calității și conformității proiectului Programului sus menționat (scrisoarea nr. 21- 113-2826 din 16.03.20230), perioada selectată 2030, a fost justificată de specificul domeniului de intervenție și intenția de a alinia cadrul național de planificare strategică la cadrul UE. Mai mult ca atât, la momentul actual, proiectul Strategiei de mediu pentru anii 2024-2030 este la etapa de avizare, care de asemenea include obiective și priorități naționale până în anul 2030, pentru dezvoltarea întregului sistem de protecție a mediului.</p> <p>În acest context, în conformitate cu cerințele stabilite de Regulamentul privind planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, și având în vedere mențiunile anterioare, se propune reformularea art. 33 și 65 din proiect, prin excluderea prevederilor referitoare la elaborarea Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, întrucât obiectivele și prioritățile în domeniul emisiilor reduse sunt definite atât în Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, cât și în proiectul Strategiei de mediu pentru anii 2024-2030.</p> <p>Subsecvent, propunem includerea unor prevederi generice cu privire la cadrul strategic în domeniul emisiilor reduse, aplicabile pe termen lung, prin substituirea cuvântului „strategie” cu sintagma „document de politici publice în domeniu...”</p> <p>Cu referire la abrevierile precum „CCONUC”, „CONUSC”, „PA”, „IPCC” și altele asemenea, conform art. 54 alin. (1) lit. i) al Legii nr. 100/2017 cu privire la acte normative, exprimarea</p>	<p>Se acceptă. Reformulat.</p> <p>Se acceptă. Redactat. Nu este greșit de scris CCONUSC (Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice).</p>
--	---	---

	<p>prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Explicarea în text la prima folosire se va face pentru toate celelalte abrevieri utilizate în textul proiectului.</p> <p>Cu referire la art. 5 din proiectul de lege prin care se propune instituirea, pe lângă Prim-ministru, în calitate de organ interinstituțional, a Comisiei naționale privind schimbările climatice, recomandăm completarea Notei informative cu argumente referitor la necesitatea instituirii Comisiei, inclusiv stabilirea acesteia pe lângă Prim-ministru.</p> <p>Remarcăm că, Ministerul Mediului este organul central de specialitate care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul schimbării climatice, având ca funcție monitorizarea calității politicilor publice și actelor normative în domeniile de activitate specifice ministerului, inclusiv în colaborare cu societatea civilă, mediul academic și sectorul privat.</p> <p>Totodată, menționăm că prin Hotărârea Guvernului nr.444/2020 cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a activităților în domeniul schimbărilor climatice, a fost creată Comisia națională privind schimbările climatice, aprobată componența și Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea acesteia.</p> <p>Comisia, potrivit Regulamentului, este un organ interinstituțional, fără personalitate juridică, constituit în scopul coordonării și promovării măsurilor și acțiunilor necesare aplicării unitare pe teritoriul Republicii Moldova a prevederilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei (în continuare – CONUSC) și a Acordului de la Paris. Respectiv, constatăm că, în scopul realizării obiectivelor pe termen lung privind schimbările climatice, la moment, este constituită și activează Comisia națională privind schimbările climatice.</p>	<p>https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/climate-change/paris-agreement/</p> <p>Se acceptă. Nota este completată.</p> <p>Proiectul de hotărâre cu privire la instituirea mecanismului de coordonare intersectorială a activităților în domeniul schimbărilor climatice (număr unic 57/MM/2024), a fost examinat în ședința secretarilor generali din data de 29 ianuarie 2024 a fost restituit. Urmare aprobării acestui act normativ va fi abrogată HG nr. 444/2020.</p>
--	---	---

	<p>Totodată, relevăm că unele atribuții ale comisiei, prevăzute în art. 5 din proiectul de lege sunt specifice autorităților administrației publice centrale și locale (de exemplu, aprobarea direcțiilor și activităților necesare promovării măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice la nivel național, sectorial și local).</p> <p>Cu referire la art. 6 din proiectul de lege, remarcăm că potrivit art. 3 alin. (4) din Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 (Legea europeană a climei), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 243 din 09 iulie 2021, fiecare stat membru este invitat să instituie un organism național consultativ în domeniul climei.</p> <p>În același timp, consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice servește drept temei de referință în ceea ce privește cunoștințele științifice despre schimbările climatice, datorită independenței sale științifice și tehnice.</p> <p>Prin urmare, instituirea Consiliului științific consultativ în cadrul Comisiei naționale privind schimbările climatice, poate afecta independența științifică și tehnică, dar și sarcinile ce revin acestuia. Cu atât mai mult, considerăm că aprobarea, de către Guvern, a Regulamentului cu privire la instituirea</p>	<p>Sporirea rezilienței climatice a țării necesită implementarea măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice la nivel național, sectorial și local. La art. 5 se face referire la Regulamentul cu privire la instituirea mecanismului de coordonare intersectorială a activităților în domeniul schimbărilor climatice urmează a fi promovat după aprobarea proiectului Legii. Mai sus am menționat numărul unic c care a fost înregistrat la ședința Secretarilor generali.</p> <p>Se acceptă. Exclus consiliul științific din proiect.</p> <p>Se acceptă. Consiliul științific consultativ va fi instituit din reprezentanți ai mediului academic, implicați în activități de cercetare și inovare în domeniul atenuării și adaptării la efectele schimbărilor climatice, va identifica lacunele de cunoștințe care ar putea fi abordate de programele de cercetare naționale sau internaționale și nevoile specifice de evaluare (a riscurilor, vulnerabilităților, impacturilor, etc.), care ar putea fi abordate prin evaluări curente;</p>
--	--	---

	<p>mecanismului de coordonare a activităților în domeniul schimbărilor climatice nu reflectă modul de organizare și funcționare, atribuțiile și componența consiliului științific consultativ.</p> <p>Totodată, se recomandă revizuirea art. 7 din proiectul de lege pentru a asigura concordanța prevederilor proiectului de lege cu normele art. 6 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern.</p> <p>De asemenea, în contextul normelor referitoare la atribuțiile Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Serviciului Hidrometeorologic de Stat și ale Agenției „Moldsilva”, se recomandă considerarea intențiilor ministerului de reorganizare a autorităților respective și partajarea competențelor ce țin de reducerea emisiilor antropice de gaze cu efect de seră, provenite din diverse surse, creșterea capacității de adaptare la schimbările climatice etc.</p> <p>Subsidiar, notăm că referința la actele normative prevăzute în proiect se va realiza, respectându-se dispozițiile art. 55 alin. (5) al Legii nr. 100/2017, care prevede că, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat (de exemplu: la art. 5 alin.(5), textul „Regulamentul cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a activităților în domeniul schimbărilor climatice, aprobat de Guvern” se va substitui cu</p>	<p>va oferi consiliere științifică CNSC și Secretariatului și va asigura integrarea celor mai recente realizări științifice privind schimbările climatice în planificarea dezvoltării social-economice la nivel național și local.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	---

	<p>textul „Hotărârea Guvernului nr.444/2020 cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a activităților în domeniul schimbărilor climatice”; la art.47 alin (4) textul „Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice aprobat de Guvern” se va substitui cu textul „Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice”, obiecție valabilă și pentru alte referințe la actele normative).</p> <p>Articolele 47-51 se vor completa cu periodicitatea și data-limită de elaborare și prezentare a Rapoartelor, precum și se vor indica autoritățile/instituțiile publice responsabile și cele implicate în procesul de raportare, descriind rolul acestora. De asemenea, se vor menționa metodele și instrumentele care vor fi utilizate pentru colectarea datelor și informațiilor necesare, în baza cărora vor fi întocmite rapoartele, procesul prin care acestea vor fi consultate și aprobate, precum și procedurile de revizuire a intervențiilor planificate, conform concluziilor și recomandărilor incluse în rapoarte. Totodată, se vor include prevederi privind obligativitatea publicării rapoartelor pe site-ul web oficial al Ministerului Mediului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Această normă este reglementată în HG prin care au fost aprobate documentele de politici. Rapoartele le remitem către Cancelaria de Stat și sunt plasate pe pagina web a Ministerului.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe (Nr. DI/3/041.1-1589 din 09 februarie 2024)</p>	<p>Conform pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (Regulament), dar și a Anexei nr. 2 la acesta, în clauza de armonizare:</p>	<p>Se acceptă. Incluse în text.</p>

	<p>- urmează a fi indicată denumirea corectă a Directivei 2003/87, dar și cel mai recent amendament al acesteia. Astfel, se recomandă următoarea redacție:</p> <p>„Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 75, din 25.10.2003, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023”;</p> <p>- urmează a fi indicată denumirea corectă a Regulamentului 2015/757, dar și cel mai recent amendament al acestuia. Astfel, se recomandă următoarea redacție:</p> <p>„Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 123 din 19.5.2015, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2776 al Comisiei din 12 octombrie 2023”;</p> <p>- urmează a fi indicat cel mai recent amendament al Directivei 1999/94;</p> <p>- la toate actele Uniunii Europene care se transpun, se recomandă a fi înlocuită expresia „publicat în Jurnal Oficial al Comunității Europene” cu expresia „<i>publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene</i>”;</p> <p>Modificările de mai sus urmează a fi introduse în mod corespunzător și în compartimentul 3 al notei informative și în compartimentul 1 al tabelelor de concordanță, conform Anexei</p>	<p>Se acceptă. Efectuate modificări.</p>
--	--	--

	<p>nr. 1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Anexei nr. 3 la Regulament.</p> <p>Cu referire la conținutul propriu-zis al proiectului la capitolul I, art. 1, alin. (1) se recomandă indicarea abrevierii la prima folosire a termenului „gaze cu efect de seră” după cum urmează: „gaze cu efect de seră (în continuare: GES)”, conform art. 54, alin. (1), lit. i) al Legii nr. 100/2017.</p> <p>Cu referire la Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare, la compartimentul 7, denumirea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene urmează a fi substituită cu „Ministerul Afacerilor Externe”, conform art. 1 al Hotărârii Parlamentului nr. 29/2023 pentru aprobarea listei ministerelor.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p>
Scrisoarea nr. DI/3/041.1-2415 din 01 martie 2024	<p>Propunerile expuse de către MAE în avizul nr. DI/3/041.1-1589 din 09 februarie 2024 au fost acceptate de către autor, însă modificările nu se regăsesc transpuse în setul proiectului remis spre reavizare.</p> <p>În acest context, MAE reiterează poziția expusă prin avizul nr. DI/3/041.1-1589 din 09 februarie 2024.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Toate propunerile din avizul nr. DI/3/041.1-1589 din 09 februarie 2024 au fost transpuse.</p>
Ministerul Culturii (Nr. 05-09/404 din 12.02.2024)	Ministerul Culturii a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind acțiunile climatice (număr unic 63/MM/2024) și, în limitele competențelor funcționale, comunică susținerea proiectului, fără obiecții și propuneri.	Se acceptă
Scrisoarea nr. 05-09/614 din 28.02.2024	Comunică susținerea proiectului, fără obiecții și propuneri.	Se acceptă.

<p>CENTRUL ARMONIZARE LEGISLAȚIEI (Nr.31/02-126-1652 13.02.2024)</p>	<p>DE A din</p>	<p><i>Obiecții de compatibilitate cu Directiva 2003/87/CE</i></p> <p>O serie de prevederi ale actului UE nu au fost preluate de proiect sau au fost preluate parțial, iar potrivit Tabelului de concordanță, acestea urmează a fi transpuse în 2 acte normative subsidiare</p> <p>Legii: - proiectul Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verifcătorilor emisiilor de gaze cu efect de seră și - proiectul Regulamentului privind instituirea și funcționarea schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, după ce va fi introdus sistemul regional de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră, instituit de către Comunitatea Energetică. Aceste prevederi UE se referă la:</p> <p>- Art. 2, art. 3, art. 7, art. 14, art. 18a, art. 27, art. 27a, art. 28a și art. 28b vor fi transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de sera de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației;</p> <p>- Art. 3, art. 3gd - 3gf, art. 10b - 10e și Anexa III vor fi transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim</p> <p><i>c) Prevederi ale Directivei 2003/87/CE non aplicabile</i></p> <p>Dispozițiile art. 2 (2), (3), art. 3b, art. 3c, 3gg, art. 8, art. 21 - art. 23, art. 25a, art. 26, art. 28, art. 28c, at. 29, art. 30, art. 30c, art. 30i, art. 30l -art.33 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre sau a Comisiei, precum și termene depășite de aplicare a anumitor norme ale Regulamentului UE.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege privind acțiunile climatice nu transpune prevederile referitoare la sistemul de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră, care vor fi transpuse după ce se va institui sistemul regional de comercializare a cotelor creat de către Comunitatea Energetică.</p> <p>Prevederile referitoare la monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de sera de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației și anume art. 2, art. 3, art. 7, art. 14, art. 18a, art. 27, art. 27a, art. 28a și art. 28b vor fi transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de sera de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației.</p> <p>Prevederile referitoare la monitorizare, raportare și verificare emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim și anume art. 3, art. 3gd - 3gf, art. 10b - 10e și Anexa III vor fi transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim.</p> <p>Prevederile referitoare la monitorizare, raportare și verificare emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim și anume art. 3, art. 3gd - 3gf, art. 10b - 10e și Anexa III vor fi transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim.</p> <p>Prevederile referitoare la verificare și acreditare a verifcătorilor specificate în art. 15 vor fi transpuse Regulamentul cu privire la acreditare și cerințele pentru verifcător.</p>
---	-------------------------------------	--	---

	<p>Transpunerea și implementarea Regulamentului (UE) 2018/1999 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa XII la Capitolul 17 „Politici climatice”, precum și constituie o obligație ce rezultă din prevederile art. 77 (g) al Capitolului 14 „Cooperarea în sectorul energetic”, art. 87 (l) al Capitolului 16 „Mediul înconjurător”, precum și art. 93, lit. (a) - (f) din Capitolul 17 „Politici climatice” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.</p> <p><i>a) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 2018/1999</i></p> <p>În ceea ce privește Regulamentul (UE) 2018/1999, constatăm că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură transpunerea selectivă a prevederilor actului UE, după cum urmează.</p> <p>Art. 1 din proiectul de lege prevede dispoziții generale de stabilire a cadrului juridic pentru atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice în conformitate cu art. 1 din Regulamentul (UE) 2018/1999.</p> <p>Art. 33 din proiectul de lege prevede norme cu privire la instituirea Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung în acord cu art. 15 din Regulamentul UE</p> <p>Art. 37 din proiectul de lege stabilește politicile și măsurile pentru atingerea obiectivelor de reducere a impactului pe termen scurt și mediu al emisiilor de metan asupra totalul emisiilor de GES, instituind Planul strategic privind metanul în concordanță cu art. 16 din actul UE.</p>	
--	---	--

	<p><i>b) Obiecții de compatibilitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999</i></p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, urmând ca acestea să fie încorporate în alte acte normative ulterioare, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O serie de noțiuni, precum: noțiunea de „re tehnologizare”, „comunitate de energie din surse regenerabile”, „combustibili din biomasă”, „distribuție de gaze naturale”, „biocombustibili”, „biocombustibili avansați”, „combustibili pe bază de carbon reciclat”, „culturi bogate în amidon”, „culturi alimentare și furajere”, „materiale ligno - celulozice”, „reziduu” urmează a fi transpuse în proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; - Noțiunile „autoritate publică de punere în aplicare”, „sistem de informații geografice”, „cerere cu informații geospațiale” vor fi transpuse prin modificarea Legii nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural. <p>Totodată, ținem să menționăm că, o serie de norme din Regulamentul UE, au fost transpuse prin două proiecte naționale, promovate în anul 2023, în speță:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice (NU 863/MEn/2023), elaborat și promovat de Ministerul Energiei, care a asigurat transpunerea prevederilor art. 2, pct. 2, pct. 12, pct. 18, pct. 20 - 21, pct. 25 - 26, pct. 32, art. 3 - 9, art. 12 - 15 (1), art. 16, art. 20 - 25, art. 27, art. 30 - 34, art. 41, Anexa I, Anexa III - IV și Anexa IX din Regulamentul UE 2018/1999; 2) Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a 	<p>Se acceptă.</p> <p>Termenele corelate cu prevederile Deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2021/14/MC-EnC din 30.11.2021 și D/2022/02/MC-EnC din 15.12.2022</p> <p>Prevederile referitoare la obiect și domeniul de aplicare au fost transpuse în Capitolul II¹ din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, în mare parte prevederile Regulamentului (UE) 2018/1999 au fost transpuse în Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice (NU 863/MEn/2023), elaborat și promovat de Ministerul Energiei.</p> <p>Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice (NU 863/MEn/2023) a asigurat transpunerea prevederilor art. 2, pct. 2, pct. 12, pct. 18, pct. 20 - 21, pct. 25 - 26, pct. 32, art. 3 - 9, art. 12 - 15 (1), art. 16, art. 20 - 25, art. 27, art. 30 - 34, art. 41, Anexa I, Anexa III - IV și Anexa IX din Regulamentul UE 2018/1999;</p> <p>Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice (NU 763/MM/2023), promovat la moment de Ministerul Mediului, a asigurat transpunerea prevederilor art. 2, art. 15 (2),</p>
--	--	---

	<p>emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice (NU 763/MM/2023), promovat la moment de Ministerul Mediului, care asigură transpunerea prevederilor art. 2, art. 15 (2), art. 18, art. 19, art. 26, art. 28 - 29, art. 37 - 40 și Anexei V, Anexelor VII și VIII din Regulamentul UE 2018/1999.</p> <p><i>c) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2018/1999 non aplicabile</i></p> <p>Dispozițiile art. 2 pct. 19, art. 3 (5), art. 17 (4), art. 19 (5), art. 26 (7), art. 29 (7), art. 33, art. 35, art. 36, art. 37 (6), art. 38, art. 39 (3), art. 40 (4), art. 42 - 59, Anexa II, Anexa X - XI și Anexa XIII din Regulamentul (UE) 2018/1999 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre, cât și obligații pe seama Comisiei Europene, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.</p> <p>Transpunerea și implementarea Regulamentului (UE) 2021/1119 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa XII la Capitolul 17 "Politici climatice", precum și constituie o obligație ce rezultă din prevederile art. 77 (g) al Capitolului 14 „Cooperarea în sectorul energetic”, art. 87 (l) al Capitolului 16 „Mediul înconjurător”, precum și art. 93, lit. (a) - (f) din Capitolul 17 „Politici climatice” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană.</p> <p><i>a) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 2021/1119</i></p>	<p>art. 18, art. 19, art. 26, art. 28 - 29, art. 37 - 40 și Anexei V, Anexelor VII și VIII din Regulamentul UE 2018/1999.</p>
--	---	---

	<p>În ceea ce privește Regulamentul (UE) 2021/1119, constatăm că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE, conform celor indicate infra.</p> <p>Art. 1 și art. 2 din proiectul de lege prevede dispoziții generale de stabilire a cadrului juridic pentru atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice în acord cu art. 1 și art. 2 din Regulamentul (UE) 2021/1119.</p> <p>Art. 6 din proiectul de lege instituie norme cu privire la formarea Consiliului științific consultativ după cum prevede art. 3 (1) din actul UE.</p> <p>Art. 29 din proiectul de lege prevede țintele de reducere netă a emisiilor de GES după cum stipulează art. 4 din Regulamentul 2021/1119.</p> <p>Art. 31 din proiectul de lege stabilește obiectivele de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice după cum prevede art. 5 din actul UE.</p> <p>Art. 34 din proiectul de lege prevede Documentele de politici pentru implementarea acțiunilor de adaptare la schimbările climatice conform art. 6 (1) din Regulamentul UE.</p> <p>Art. 36 din proiectul de lege stabilește norme cu privire la Documentele de politici sectoriale care au impact asupra emisiilor de GES în concordanță cu art. 7 (2) și art. 10 din Regulamentul UE.</p> <p>Art. 58 din proiectul de lege asigură colaborarea cu toate părțile interesate pentru a le oferi posibilitatea și mijloace să contribuie activ la o tranziție justă și echitabilă din punct de vedere</p>	
--	---	--

	<p>social către o societate neutră din punct de vedere climatic și rezistentă la schimbările climatice după cum instituie art. 9 din Regulamentul 2021/1119.</p> <p><i>b) Obiecții de compatibilitate cu Regulamentul (UE) 2021/1119</i></p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea art. 3 (2) - (4) din actul UE, iar conform celor expuse în tabelul de concordanță, acesta urmează a fi transpus într-un act normativ ulterior – proiectul Regulamentului cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a activităților în domeniul schimbărilor climatice.</p> <p><i>c) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2021/1119 non aplicabile</i></p> <p>Dispozițiile art. 4 (2) - (7), art. 5 (4) - (5), art. 6 (2) - (4), art. 7 (1), art. 8, art. 11 - 14 din Regulamentul (UE) 2021/1119 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre, cât și obligații pe seama Comisiei Europene, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.</p> <p>Transpunerea și implementarea Regulamentului (UE) 2015/757 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din art. 85, art. 253 și Anexa XXVIII-D "Norme aplicabile transportului maritim internațional" al Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană.</p> <p><i>a) Analiză comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 2015/757</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prevederile referitoare la obiectivului de realizare a neutralității climatice, țintele de reducere netă a emisiilor de GES, documentele de politici pentru implementarea acțiunilor de adaptare la schimbările climatice și documentele de politici sectoriale sunt transpuse în proiectul legii privind acțiunile climatice.</p> <p>Prevederile din art. 3 (2) - (4) vor fi transpuse în Regulamentul cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a activităților în domeniul schimbărilor climatice.</p>
--	--	---

	<p>În ceea ce privește Regulamentul (UE) 2015/757, constatăm că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură transpunerea selectivă a prevederilor actului UE.</p> <p>Art. 2 și Anexa nr. 1, partea III din proiectul de lege prevede dispoziții generale de stabilire a cadrului juridic pentru atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice în acord cu art. 2 din Regulamentul UE.</p> <p>Art. 3 din proiectul de lege instituie noțiunile relevante domeniului: “gaze cu efect de seră”, “călătorie”, “verificator” și “verificare” în acord cu definițiile prevăzute în art. 3 din Regulamentul (UE) 2015/757.</p> <p>Art. 55 din proiectul de lege instituie norme cu privire la emisiile de GES provenite de la transportul maritim după cum prevede art. 1 și art. 4 din actul UE.</p> <p>Art. 53 din proiectul de lege stabilește prevederile cu referire la verificarea și acreditarea verificatorilor conform art. 16 din Regulamentul UE.</p> <p><i>b) Obiecții de compatibilitate cu Regulamentul (UE) 2015/757</i></p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, în speță, a art. 5 - 15, art. 17 - 20, art. 22, Anexa I - III, urmând ca acestea să fie transpuse prin proiectul Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim.</p> <p><i>c) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2015/757 non aplicabile</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege privind acțiunile climatice creează temeiul juridic pentru reglementarea MRV a emisiilor generate de transportul maritim. Proiectul de lege propus pentru aprobare nu transpune următoarele prevederi din Regulamentul (UE) 2015/757: art. 5 - 15, 17 - 20, 22 și Anexele I – III, care vor fi reglementate prin actul secundar,</p>
--	---	---

	<p>Dispozițiile art. 5 (2), art. 11 (4), art. 11a (4), art. 12 (2), art. 13 (6), art. 15 (5), art. 21, art. 23 - 26 din Regulamentul (UE) 2015/757 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama Comisiei Europene, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.</p> <p>Directiva 1999/94/CE</p> <p><i>a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei 1999/94/CE</i></p> <p>În ceea ce privește Directiva 1999/94/CE, constatăm că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură transpunerea selectivă a prevederilor actului UE.</p> <p>Art. 40 din proiectul de lege instituie norme cu privire la consumul de combustibil și emisiile de dioxid carbon de la autovehicule în acord cu art. 1 din actul UE.</p> <p>Art. 41 din proiectul de lege stabilește prevederi cu privire la eticheta privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon și poluanții atmosferici în conformitate cu art. 3 din Directiva 1999/94/CE.</p> <p>Art. 42 din proiectul de lege instituie Ghidul privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon, precum și poluanții atmosferici în concordanță cu art. 4 și art. 6 din actul UE.</p> <p>Art. 43 din proiectul de lege stabilește norme cu privire la documentația promoțională și promovarea acesteia în acord cu art. 5 și art. 7 din Directiva UE.</p>	<p>Regulament privind MRV a emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim.</p> <p>Noțiunile „factor de emisie” și „incertitudine” sunt transpuse în HG nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice</p> <p>Noțiunile „port de escală”, „societate”, „tonaj brut”, „document de conformitate”, „alte informații relevante”, „prudent”, „perioadă de raportare”, „navă la dană”, „clasă de gheață”, „autoritate de administrare responsabilă” și „date agregate privind emisiile la nivel de companie” vor fi transpuse în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim.</p>
--	---	---

	<p><i>b) Obiecții de compatibilitate cu Directiva 1999/94/CE</i></p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, în speță, a art. 2, art. 6 și Anexelor I - IV, care urmează a fi transpuse în proiectul Regulamentului privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele comerciale (euro 5 și euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor.</p> <p><i>d) Prevederi ale Directivei 1999/94/CE non aplicabile</i></p> <p>Dispozițiile art. 8 - 14 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama Comisiei Europene, precum și pe seama statelor membre, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.</p> <p>III. Respectarea mecanismului de armonizare</p> <p><i>a) Obiecții privind clauza de armonizare</i></p> <p>Clauza de armonizare a proiectului de Lege urmează a fi modificată și expusă în următoarea redacție:</p> <p>1. " Prezenta lege:</p> <p>- Transpune parțial (transpune art. 1, art. 2, art. 3a, art. 3g, art. 3ga, art. 3gd, art. 3ge, art. 3h, art. 4, art. 5, art. 6, art. 10d, art. 12, art. 14, art. 15, art. 15a, art. 18, Anexa I, Anexa IV și Anexa V) Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 275 din 25 octombrie 2003 (CELEX: 02003L0087), astfel cum a fost modificată ultima data prin</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prevederile referitoare la eticheta privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon, Ghidul privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon și documentația promoțională și promovarea sunt transpuse în proiectul legii privind acțiunile climatice.</p> <p>Prevederile din art. 2, art.6 și Anexelor I-IV vor fi transpuse în Regulamentul privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele comerciale (euro 5 și euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor.</p>
--	--	---

	<p>Directiva (UE) 2023/959 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și a Deciziei (UE) 2015/1814 privind înființarea și funcționarea unei rezerve pentru stabilitatea pieței aferentă schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră;</p> <p>-Transpune art. 1, art. 15 și art.16 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 328 din 21 decembrie 2018 (CELEX: 32018R1999), după cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/857 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/842 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și a Regulamentului (UE) 2018/1999;</p> <p>- Transpune art. 2, art. 4, art. 5, art. 9 și art. 11 din Regulamentul (UE) 2021/1119 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a</p>	<p>Se acceptă.</p>
--	--	--------------------

	<p>Regulamentelor (CE) nr.401/2009 și (UE) 2018/1999 ("Legea europeană a climei"), publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 243 din 09 iulie 2021 (CELEX: 32021R1119);</p> <p>- Transpune art. 1 - 4 și art. 16 din Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 123 din 19 mai 2015 (CELEX: 32015R0757), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/957 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/757 pentru includerea activităților de transport maritim în schema UE de comercializare a certificatelor de emisii și pentru monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră suplimentare și a emisiilor de la alte tipuri de nave;</p> <p>- Transpune art. 1 și art. 3 - 7 din Directiva 1999/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO2 destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 12 din 18 ianuarie 2000 (CELEX:31999L0094), după cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 de adaptare la Decizia 1999/468/CE a Consiliului a anumitor acte care fac obiectul procedurii prevăzute la articolul 251 din tratat, în ceea ce privește procedura de reglementare cu control - Adaptare la procedura de reglementare cu control - Partea întâi."</p>	
--	---	--

	<p><i>b) Obiecții privind tabelul de concordanță al Directivei 1999/94/CE</i></p> <p>Cu referire la art. 2, Anexa I – IV, tabelul de concordanță indică că acestea urmează a fi încorporate în alte acte normative ulterioare, respective, urmează a fi substituit gradul de compatibilitate din “parțial compatibil” în “Incompatibil”, având în vedere că prevederile în cauză nu sunt transpuse la nivelul legislației naționale de profil.</p> <p><i>c) Obiecții privind tabelul de concordanță al Regulamentului (UE) 2018/1999</i></p> <p>La rubrica 6, în special, la art. 3 - 14, art. 17 - 34, art. 37 - 41, Anexa I, Anexa IV, Anexa IX și la Anexa XII, urmează a fi substituit gradul de compatibilitate din “parțial compatibil” și “compatibil” în gradul de compatibilitate “Incompatibil”, având în vedere că aceste prevederi nu sunt transpuse la nivelul legislației naționale de profil.</p> <p><i>d) Obiecții privind tabelul de concordanță al Regulamentului (UE) 2015/757</i></p> <p>La rubrica 6, în special, la art. 22a, art. 23 - 26, urmează a fi substituit gradul de compatibilitate “Incompatibil” cu “Prevederi UE neaplicabile”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	--

<p>Scrisoarea nr. 31/02-69-2316 din 28.02.2024</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții sau observații suplimentare pe marginea proiectului de Lege.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>MINISTERUL JUSTIȚIEI (14.02.2024 nr. 04/2-1425)</p>	<p>Pe plan redacțional, sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, sunt de semnalat următoarele observații și sugestii: Pornind de la prevederile art. 42 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform cărora denumirea actului normativ reprezintă denumirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimat sintetic, se recomandă ajustarea denumirii proiectului la obiectul de reglementare al acestuia.</p> <p>Referitor la conținutul Capitolului I:</p> <p>Art. 1 din proiect se va revizui integral, în scopul racordării denumirii acestuia conținutului normativ, prin stabilirea și delimitarea clară a obiectului de reglementare și scopului legii.</p> <p>La fel, se va revizui conținutul normativ al art. 2 din proiect în raport cu denumirea acestuia, deoarece la alin. (2) sunt reflectate obiectivele legii, ce urmează a fi reglementate printr-o normă distinctă. Totodată, alin. (3) necesită a fi reformulat din punct de vedere redacțional, inclusiv în scopul încadrării acestuia conținutului normativ al art. 2 privind domeniul de aplicare.</p> <p>Cu referire la conținutul art. 3, atragem atenția că, potrivit pct. 12 din <i>Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018</i>, procesul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene se realizează cu respectarea următoarelor cerințe: 1) proiectul</p>	<p>Se acceptă parțial A fost ajustat obiectul de reglementare la denumirea proiectului.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>actului normativ trebuie redactat în conformitate cu cerințele tehnicii legislative naționale; 2) la elaborarea proiectului de act normativ urmează a fi respectată terminologia legislației Uniunii Europene, utilizându-se concepte și noțiuni identice sau compatibile celor utilizate în legislația Uniunii Europene. Dacă este necesară transpunerea unor termeni și sintagme noi din alte limbi, se indică și corespondentul acestora în limba română.</p> <p>Astfel, ținând cont de prevederile legale enunțate, considerăm necesar a atrage atenția la conținutul noțiunilor care necesită a fi revizuite și reformulate identic cu textul indicat în directivele/Regulamentele UE.</p> <p>Cu referire la art. 5 și art. 6, constatăm că acestea nu se încadrează la acest capitol, astfel sugerăm de a le include la Capitolul II.</p> <p>Cu titlu de remarcă generală, la expunerea dispozițiilor de conținut, după Capitolul I „Dispoziții generale”, se va ține cont de prevederile art. 46 din Legea nr. 100/2017, în temeiul cărora dispozițiile de conținut sunt reglementările în fond ale raporturilor sociale care formează obiectul actului normativ. Dispozițiile de conținut stabilesc: a) reguli; b) drepturi și obligații, precum și modul de realizare a acestora; c) consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor. Expunerea dispozițiilor de conținut este sistematizată într-o succesiune logică. dispozițiile de drept material precedându-le pe cele de ordin procedural.</p> <p>Succesiunea logică se bazează pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p>
--	---	--

	<p>Referitor la Capitolul II:</p> <p>Sugerăm revizuirea și reformularea denumirii Secțiunii 1, care, potrivit normelor de tehnică legislativă ce rezultă din prevederile Legii nr.100/2017, trebuie să exprime succint obiectul de reglementare. În context, denumirea secțiunii poate fi redată în felul următor: <i>„Atribuțiile autorităților publice”</i>.</p> <p>Atragem atenția că, la divizarea conținutului articolelor de la acest capitol urmează a fi respectate prevederile art. 51 din Legea nr. 100/2017, potrivit cărora articolul poate fi divizat în alineate, alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rândul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză (obiecție valabilă pentru tot textul proiectului de act normativ).</p> <p>În vederea redactării normei, la art. 7 lit. a) cuvântul „prin” de la finalul normei se va exclude, iar la art. 8 lit. e) cuvintele „în comun” se vor exclude, fiind excedente.</p> <p>La art. 17:</p> <p>la lit. f) se va indica denumirea corectă a actului normativ la care se face referire;</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. Excluse.</p> <p>Se acceptă. Denumirea Regulamentului este scrisă corect.</p>
--	--	---

	<p>la lit. j) abrevierea „CCONUSC ” urmează a fi substituită cu forma corectă a acesteia „CONUSC”, care în descifrare semnifică „Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei ”.</p> <p>Referitor la conținutul Capitolului III:</p> <p>Se recomandă revizuirea integrală a acestui capitol, prin care sunt stabilite, în special, obiectivele în domeniu, fapt ce este specific unui document de politici, pe când un act legislativ urmează să stabilească măsuri concrete în domeniul de aplicare a acestuia. Mai mult, art. 28 dublează prevederile art. 2 alin. (2) din proiect.</p> <p>La art. 30, alin. (3) expresia „metodologic net-net” urmează a fi revizuită, în vederea asigurării respectării limbajului normativ.</p> <p>La art. 31:</p> <p>alin. (1) lit. a) cuvintele „<i>cele mai bune</i>” necesită a se reformula cu utilizarea unei terminologii juridice clare și concise, pentru a se exclude orice echivoc și interpretare ambiguă (obiecție valabilă și pentru soluția normativă propusă la alin. (1) lit. b), cu referire la cuvintele „<i>analize robuste</i>”, precum și pentru art. 32 alin. (2), cu referire la cuvintele „<i>cea mai mare ambiție posibilă</i>”);</p>	<p>Se acceptă. Substituit.</p> <p>Se acceptă Articolul exclus.</p> <p>Se acceptă. Articolul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă. Redactat.</p>
--	---	---

	<p>la alin. (2) cuvântul „iterativ” se va indica la forma gramaticală corectă „interactiv”.</p>	Se acceptă. Redactat.
	<p>Atât denumirea art. 39, precum și conținutul acestuia, necesită a fi revizuite și reformulate, cu utilizarea unei terminologii constante și uniforme în raport cu celelalte acte legislative. În acest sens sugerăm a substitui cuvintele „autogovernare locală” cu cuvintele „autorități ale administrației publice locale”, în conformitate cu terminologia utilizată în <i>Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală</i>.</p> <p>Referitor la conținutul Capitolului IV:</p> <p>Semnalăm asupra faptului că, în conformitate cu uzanțele de redactare a dispozițiilor normative, secțiunea este un element structural complex și nu poate conține doar un singur articol, astfel sugerăm a revizui conținutul Secțiunii I de la Capitolul IV (observație valabilă pentru tot textul proiectului).</p> <p>Pornind de la conținutul normativ al Capitolului IV, se va revedea denumirea lui, întrucât acesta conține și norme privind verificarea raportului anual privind emisiile de GES (a se vedea art. 52 și 53 din proiect).</p> <p>Cu referire la art. 60 de la Capitolul V, atenționăm că relațiile care apar în legătură cu punerea în circulație pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, emisiile (deversările) de poluanți</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial</p>

	<p>a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective”.</p> <p>În acest sens, este necesară completarea notei informative cu argumentele pertinente.</p> <p>Totodată, termenii stabiliți pentru Guvern se vor calcula de la data intrării în vigoare a legii.</p> <p>Adițional, proiectul urmează a fi revizuit integral, în vederea eliminării neclarităților și greșelilor gramaticale. Conform prevederilor art. 54 din <i>Legea nr. 100/2017</i>, actul normativ se expune într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc. Textul articolelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.</p>	Se acceptă.
Scrisoarea nr. 04/2-2040 din 04.03.2024	La art. 4 la noțiunea „capacitatea de adaptare” este necesar de aliniat textul din conținut (ultimul cuvânt).	Se acceptă. Redactat.
	La art. 22 Atribuțiile instituției de monitoring de mediu, observăm că nu este identificată instituția concretă, or în cazul în care realizarea acțiunilor enumerate sunt puse în sarcina entităților ce urmează a fi create planează riscul ca acestea să nu fie realizat. Astfel, sugerăm a se revizui și reformula conținutul acestei soluții normative.	Se acceptă. Urmare reformai care este în proces responsabilitatea revine instituției menționate.

	Pentru o integrare armonioasă a actului normativ, propunem ca conținutul art. 25 „ Atribuțiile Comisiei naționale privind schimbările climatice ” să fie plasat după art. 6 „ Atribuțiile Guvernului ”.	Se acceptă. Redactat.
	La art. 26, lit. g) atragem atenția la faptul că nu este finisat gândul, astfel, este necesar de încheiat fraza.	Se acceptă. Redactat.
	Sugerăm a se revizui și reformula conținutul art. 33, alin. (6), astfel încât soluțiile normative preconizate să asigure o succesiune logică.	Se acceptă.
	La art. 34, alin. (4) cuvântul „documentelor” se va substitui cu cuvântul „documentele”, la formă gramaticală potrivită contextului.	Se acceptă. Redactat.
	Conținutul art. 35 necesită a fi revizuit și reformulat astfel încât să ofere claritate, pentru a se exclude orice echivoc și asigurarea unei succesiuni logice a acțiunilor preconizate.	Se acceptă.
	La art. 43, alin. (3), lit. d) este necesar de completat cu semnul de punctuație „ ; ” la sfârșitul enunțului.	Se acceptă. Redactat.
	Privitor la conținutul propus la art. 59 alin. (1), constatăm că nu sunt clare acțiunile Guvernului ce urmează a fi întreprinse. Prin urmare, sugerăm a se reformula conținutul normei vizate.	Se acceptă. Redactat.
	Cu referire la anexa nr. 3, se va ține cont de prevederile art. 49 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora anexa trebuie să aibă un temei-cadru în textul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin norma de trimitere. În context, remarcăm că la art. 53 din proiect nu se face trimitere la această anexă. În acest sens, conținutul art. 53 se va revizui corespunzător, în vederea stabilirii temeiului-cadru pentru anexa nr. 3.	Se acceptă. Este menționat în textul proiectului.
	Totodată, la anexa nr. 3, secțiunea II, lit. c), diviziunea (i), se va completa cu numărul articolului la care se face referire.	Se acceptă. Completat.
	Adițional, numerotarea elementelor structurale din cadrul anexelor se va ajusta prevederilor art. 51 și 53 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ținând cont de faptul	Se acceptă.

	că anexele sunt parte integrantă a actului normativ. au natura și forța juridică ale acestuia.	
CENTRUL NAȚIONAL ANTICORUPȚIE (Nr. 06/2/2374 din 13.02.2024)	<p>În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.</p> <p>Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.</p> <p>Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>	Se acceptă.
<i>Scrisoarea nr. 06/2/3556 din 01.03.2024</i>	<p>Proiectul legii privind acțiunile climatice a fost elaborat de către Ministerul Mediului, în scopul asigurării reducerii treptate și ireversibile a emisiilor de gaze cu efect de seră în vederea protecției sănătății umane, integrității ecosistemelor și a biodiversității de amenințarea pe care o reprezintă schimbările climatice, precum și sporirea capacității de adaptare, consolidare a rezilienței și reducerea vulnerabilității societății la schimbările climatice.</p> <p>În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.</p> <p>Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la crearea cadrului juridic pentru punerea în aplicare a măsurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră,</p>	Se acceptă.

	creșterea capacității de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice și dezvoltarea rezilienței la schimbările climatice.	
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII (Nr. 09/ 652 din 16.02.2024)	<p>La Articolul 10 Atribuțiile Ministerului Sănătății se propun următoarele:</p> <p>1) la litera a) de exclus cuvântul „negativ”;</p> <p>2) litera b)- f) se propun în redacție nouă: „ b) prioritizează și include riscurile în documentele de politici sectoriale conform competențelor funcționale, cu elaborarea măsurilor de adaptare a populației la efectele evenimentelor extreme asociate schimbărilor climatice; c) elaborează metodologiile de evaluare a riscurilor asupra stării de sănătate a populației, vizând și protecția grupurilor vulnerabile ale populației, ca urmare a expunerii la evenimentele extreme asociate schimbărilor climatice; d) implementează sistemul informatizat de supraveghere și răspuns la evenimente extreme asociate schimbărilor climatice cu risc pentru populație; e) colaborează în comun cu Ministerul Mediului prin schimb reciproc de informații și date privind factorii de mediu și starea de sănătate a populației în procesul de elaborare și actualizare a documentelor de politici de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice, precum și în monitorizarea și raportarea implementării acestora; f) informează populația cu privire la riscurile pentru sănătate asociate evenimentelor extreme ale schimbărilor climatice.”</p> <p>Suplimentar se propune a fi completat cu următoarele atribuții:</p> <p><i>1) prioritizarea deciziilor de investiții în dependență de prezența aspectelor de adaptare la schimbările climatice în proiectele sectoriale, în vederea protecției sănătății publice prin asigurarea rezilienței instituțiilor medicale față de</i></p>	<p>Se acceptă. Exclus.</p> <p>Se acceptă, redactat.</p> <p>Se acceptă. Completat.</p>

	<p><i>schimbările climatice și a unui nivel minim de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul sectorului de sănătate:</i></p> <p><i>2) mobilizarea și alocarea strategică a resurselor financiare pentru extinderea și fortificarea rezilienței instituțiilor medicale față de schimbările climatice;</i></p> <p><i>3) elaborează și promovează strategii de sănătate publică în domeniul educației, formării, ridicării nivelului de conștientizare a populației despre impactul evenimentelor extreme asociate schimbărilor climatice;</i></p> <p><i>4) supraveghează și elaborează programe și/sau planuri de măsuri de protecție a sănătății și securității ocupaționale în timpul evenimentelor extreme asociate schimbărilor climatice;</i></p> <p><i>5) colaborează cu alte ministere în vederea asigurării securității alimentare și cu apă potabilă în timpul evenimentelor extreme asociate schimbărilor climatice;</i></p> <p><i>6) asigurarea schimbului intersectorial de date pentru asigurarea cercetărilor științifico-practice în domeniul sănătății publice, în scopul evaluării și prevenirii riscurilor pentru sănătate și elaborării măsurilor de adaptare la schimbările climatice.</i></p> <p><i>La Articolul 17 de suplimentat cu o atribuție după cum urmează: „asigură la cerere gratuit cu informații referitoare la indicii de poluare a aerului atmosferic și emisiilor GES, către instituțiile și structurile de cercetare din diferite domenii”.</i></p> <p><i>La litera d) din Articolul 23 Atribuțiile Serviciul Hidrometeorologic de Stat, se propune după sintagma „Agenției de Mediu” de completat cu cuvintele „instituțiilor și structurilor de cercetare din diferite domenii”.</i></p>	<p><i>Se acceptă. Completat.</i></p> <p><i>Se acceptă. Completat.</i></p>
--	---	---

	<p>atribuții funcționale improprii pentru ministere sau va genera necesitatea modificării regulamentelor de organizare și funcționare ale acestora, prin extinderea domeniilor de activitate și majorarea efectivului-limită ale aparatelor centrale ale ministerelor, în dezacord cu Dispoziția Guvernului nr.2-d din 11.01.2024 cu privire la stabilirea moratoriului privind constituirea/reorganizarea Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova autorităților administrative centrale și a structurilor organizaționale din sfera lor de competență.</p> <p>Complementar, semnalăm că reglementările europene transpuse parțial în „clauza de armonizare” a proiectului presupun o largă aplicabilitate în vederea asigurării reprezentativității la nivelul regiunii europene și nu impun implementarea acestora până la obținerea statutului de țară membră, cum este cazul Regulamentului (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr.401/2009 și (UE) 2018/1999.</p> <p>Observații pe marginea prevederilor proiectului La art.3, se definește noțiunea de „verificator”, dar pe parcursul textului proiectului, sesizăm întrebuintarea combinației de cuvinte „verificator independent și acreditat”. Astfel, remarcăm inoportunitatea utilizării tautologice a combinației de cuvinte, odată ce la art.53 se face referință la faptul că verificatorii sunt acreditați în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității.</p>	<p>Se acceptă parțial La transpunerea actelor UE s-a ținut cont de avizul CAL</p> <p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p>
--	---	---

	<p>Art.6 se va exclude ca irelevant, deoarece mecanismul de organizare și funcționare a Comisiei naționale privind schimbările climatice se regăsește la art.5.</p> <p>La art.7 lit.c) urmează a se clarifica atribuțiile Guvernului <i>de a aproba prețul pentru dioxidul de carbon</i>, or norma citată, coroborată cu pct.29 al compartimentului II „Aviație” din Anexa nr.1, prevede <i>de facto</i> că, Guvernul Republicii Moldova va aproba prețul la dioxid de carbon aplicabil operatorilor aerieni înregistrați în UE la efectuarea zborurilor între două state diferite. Printre altele, evidențiem că sistemul CORSIA, prin calcularea pentru companiile aeriene a plăților pentru emisiile de carbon asupra nivelului de referință realizat în 2019, oferă alternativă și motivație de a evita plățile respective prin utilizarea combustibilului ecologic.</p> <p>În partea ce vizează „<i>atribuțiile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</i>” instituite la art.12, insistăm a se ține cont de domeniile de competență repartizate prin Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.690/2017.</p> <p>Astfel, la art.12:</p> <p>- lit.d), textul „<i>emisiile de dioxid de carbon, precum și de poluanți atmosferici</i>” se va substitui cu textul „<i>emisiile de CO₂</i>”, conform Directivei 1999/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO₂ destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi. La caz menționăm că,</p>	<p>Se acceptă Proiectul legii a fost modificat.</p> <p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat</p> <p>Se acceptă Proiectul legii a fost modificat</p> <p>Se acceptă Proiectul legii a fost modificat</p>
--	---	---

	<p>conform directivei nu sunt solicitate informații privind alți poluanți atmosferici. Obiecția este valabilă și pentru prevederile art.41-42;</p> <p>- lit.e), punctăm că, ministerul nu este în drept să aprobe careva materiale promoționale, ci doar anumite cerințe față de acestea. În acest context, luând în considerare prevederile art.43 din proiect, se propune excluderea acestei prevederi;</p> <p>- lit.f) și g), care stabilesc că, ministerul urmează <i>a aproba anual Lista operatorilor aerieni naționali a căror activitate este reglementată prin Regulamentul privind instituirea și funcționarea schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională și Lista operatorilor care efectuează monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES de la activitățile din domeniul aviației civile</i> – remarcăm că Regulamentul CORSIA nu prevede aprobarea unor astfel de liste. Totodată, nu este argumentat scopul unor astfel de aprobări. Prin urmare, evocăm necesitatea excluderii acestor norme.</p> <p>La art.19 lit.b), care reglementează „atribuțiile Autorității Aeronautice Civile”, de a monitoriza și raporta periodic Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, datele privind emisiile de carbon provenite din <i>aviația internațională</i>, denotă o incertitudine sub aspectul sferei de aplicabilitate și dacă se are în vedere toată aviația civilă internațională sau doar zborurile operatorilor aerieni autohtoni. De asemenea, sesizăm că atribuția respectivă nu se reflectă la art.12 și presupune un caracter executoriu (subsecvent), care nu urmează a fi transpusă la nivel de lege. În ordinea argumentărilor evocate, textul propus se va revizui corespunzător sau se va exclude.</p>	<p>Parțial se acceptă. Nota informativă a fost actualizată prin adăugarea argumentației pentru aprobarea listelor de operatori aerieni și maritimi. Aprobarea listei de operatori aerieni și maritimi este motivată de necesitatea de a verifica dacă operatorii cad sub incidența prevederilor legii. Modificările în activitatea operatorilor sau încetarea acestora impun ajustarea obligațiilor pentru a preveni aplicarea unor sarcini inadecvate</p> <p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat.</p>
--	---	--

	<p>(1) La plasarea pe piață a autoturismelor noi, agentul economic se asigură că acestea sunt însoțite de eticheta privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon.</p> <p>(2) Formatul și conținutul etichetei privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon se aprobă de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p> <p>Articolul 42. Ghidul privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon</p> <p>(1) La plasarea pe piață a autoturismelor noi, agentul economic, în termen de 30 zile, remite în adresa Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale informația privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon ale autovehiculelor comercializate.</p> <p>(2) În baza informațiilor recepționate, anual, elaborează și publică pe site-ul său web oficial Ghidul privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon, care va conține, după caz:</p> <p>a) o listă, elaborată anual, cu toate modelele de autoturisme noi disponibile pentru vânzare, grupate în funcție de marcă și în ordine alfabetică. În cazul în care, ghidul este actualizat mai mult de o dată pe an, el trebuie să cuprindă o listă cu toate modelele de autoturisme noi disponibile la data publicării actualizării în cauză;</p> <p>b) tipul de carburant, valoarea numerică a consumului oficial de carburant și a emisiilor specifice oficiale de CO₂ pentru fiecare model care figurează în ghid. Valoarea consumului oficial de carburant este exprimată fie în litri per sută de kilometri (l/100 km), fie în kilometri per litru (km/l), fie printr-o combinație adecvată între aceste două formule, și este indicată cu o precizie de o zecimală. Emisiile specifice oficiale de CO₂ trebuie exprimate în grame per kilometru (g/km) și rotunjite la numărul întreg cel mai apropiat;</p>	<p>Se acceptă. Reformulat.</p>
--	--	--------------------------------

	<p>c) o listă, care să iasă în evidență, cu zece modele de autoturisme noi, cele mai performante din punct de vedere al randamentului energetic, clasificate în ordine crescătoare în funcție de emisiile de CO₂ pentru fiecare tip de carburant. Lista cuprinde modelul, valoarea în cifre a consumului oficial de carburant, precum și emisiile specifice oficiale de CO₂;</p> <p>d) sfaturi destinate conducătorilor auto care să precizeze că o bună utilizare și o întreținere regulată a vehiculului, precum și un anumit comportament la volan, care implică, de exemplu, evitarea condusului agresiv, rularea cu o viteză moderată, anticiparea frânării, verificarea umflării corespunzătoare a pneurilor, reducerea perioadelor de mers în gol, evitarea transportării de greutăți excesive îmbunătățesc consumul de carburant și reduc emisiile de CO₂ ale autoturismului lor;</p> <p>e) o explicație privind efectele emisiilor de gaze cu efect de seră, schimbările climatice potențiale și rolul autovehiculelor, precum și o trimitere la diferiți carburanți propuși consumatorului și la implicațiile utilizării lor asupra mediului, pe baza datelor științifice și a cerințele legale cele mai recente;</p> <p>f) o trimitere la obiectivul stabilit la nivel național în privința emisiilor medii de CO₂ produse de autoturismele noi și la data la care trebuie atins acest obiectiv.”.</p> <p>La art.43-44, luând în considerare faptul că articolele conțin același obiect de reglementare, se consideră oportună comasarea acestora și expunerea cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 43. Documentația promoțională și promovarea</p> <p>(1) Comercianții expun în mod vizibil la punctele de vânzare un anunț cu date despre consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat</p>
--	--	---

	<p>Cu referire la art.54 privind „emisiile de GES de la activitățile de aviație”, constatăm o neconcordanță între prevederile alineatelor (1), (2) și (5). Spre exemplu, în alin.(2) se stipulează, că MRV (monitorizarea, raportarea și verificarea) se efectuează conform Regulamentului CORSIA, menționat la alin.(1). Pe de altă parte, în alin.(5) este menționat contrariul – „MRV se efectuează anual în conformitate cu Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației civile, aprobat de Guvern”, ceea ce contravine normelor stabilite la alin.(2).</p> <p>Totodată, la alin.(3) care stabilește că (cităm norma): „operatorul de aeronave prezintă Autorității Aeronautice Civile PM spre aprobare, care cuprinde măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon înainte de începerea activității din domeniul aviației”, nu este clar ce anume va prezenta operatorul către Autoritatea Aeronautică Civilă spre aprobare. În cazul în care se are în vedere „Planul de monitorizare”, menționăm că acest lucru este stabilit eronat. Or, în conformitate cu prevederile Regulamentului CORSIA, operatorul aerian prezintă Planul de monitorizare spre aprobare nu la începerea activității, ci doar cu două luni înainte de a atinge estimativ pragul de raportare – de 10 mii tone CO2 anual.</p> <p>În continuare, conform precizărilor enunțate supra, redacția art.55 urmează a fi reformulată în întregime, odată ce emisiile de GES de la transportul maritim provin atât de la navele care arborează pavilionul Republicii Moldova, cât și de la navele care sosesc într-un port situat pe teritoriul Republicii Moldova. Situația descrisă impune autorul proiectului să ia în considerare prevederile Regulamentului (UE) 2015/757, pentru a include</p>	<p>Nu se acceptă Monitorizarea, raportarea și verificarea (MRV) în aviație se aplică zborurilor din afara spațiului european, conform prevederilor CORSIA. În timp ce pentru zborurile în spațiul european se urmează reglementările Directivei 2003/87/CE ce urmează a fi transpusă în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației civile.</p> <p>Se acceptă Proiectul legii a fost modificat.</p> <p>Nu se acceptă Proiectul de lege propus pentru adoptare stabilește reglementări pe domenii stricte și nu poate reglementa aspecte tehnice care se supun modificărilor frecvente.</p>
--	--	--

	<p>obligația de monitorizare și raportare privind GES, pentru navele care sosesc într-un port situat pe teritoriul Republicii Moldova indiferent de pavilion (în cazul atestării unui ordin de expulzare emis de un stat străin navei i se poate refuza intrarea în port) și pentru navele care arborează pavilionul Republicii Moldova și care sunt obligate să elaboreze un plan de monitorizare al GES, în conformitate cu Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim, precum și să dețină o declarație de conformitate, emisă de verficator în baza raportului de verificare (acesta nefiind act permisiv).</p> <p>Subsecvent, luând în considerare că „gestionarea serviciilor în elaborarea inventarelor naționale, politicilor și măsurilor pentru reducerea emisiilor antropice de GES din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a acestora și adaptării la schimbările climatice, evaluării progreselor, elaborării CND conform Acordului de la Paris și a SDER-TL, precum și monitorizarea, raportarea privind implementarea acestora, evaluarea PM și RAE” este o competență directă a Ministerului Mediului, prevederile art.57 - urmează a fi excluse din proiect. Astfel, menționăm că, Ministerul Mediului poate beneficia de suport în realizarea acestor competențe, dar <i>nu poate să le delege</i>.</p> <p>În ceea ce vizează „mecanismul de stabilire a prețului carbonului” prevăzut la art.60, semnalăm că în Anexa nr.1, la care se face referire la alin.(1) al art.60, la pct.29 se regăsește domeniul „Aviație” (compartimentul II). Totodată, la alin.(2) e stabilit că, <i>modul de percepere e reglementat de Legea nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului</i>. În aceste circumstanțe, atenționăm că prevederile Legii nr.1540/1998 <i>nu se extind asupra aviației civile</i>. De asemenea, la alin.(3) nu sunt detaliate sau menționate criteriile de formare a prețului.</p>	<p>Prevederile tehnice din Regulamentul (UE) 2015/757 vor fi transpuse în actul normativ secundar.</p> <p>Se acceptă Proiectul legii a fost modificat.</p> <p>Nu se acceptă Prevederile cu privire la Aviație sunt transpuse din Anexa nr.1 Directivei 2003/87/CE, inclusă în Planul de decarbonizare al Comunității Energetice, din care Republica Moldova face parte din anul 2010.</p>
--	---	---

	<p>Respectiv, direcțiile de utilizare a resurselor acumulate sunt expuse vag (creșterea, sporirea, implementarea, promovarea, dezvoltarea, contribuirea, susținerea, monitorizarea etc.), și care nu au scopuri finite și valori comensurabile, fapt care nu permite evaluarea necesarului în costuri și timp. În mare măsură direcțiile de utilizare dublează atribuțiile statutare ale Ministerului Mediului și altor instituții guvernamentale. finanțate din bugetul de stat. Prin urmare, textul prevederii urmează a fi revizuit conceptual.</p> <p>De asemenea, e necesar de ținut cont și de faptul că art.61 alin.(1) lit.a) stabilește, că sursele acumulate pentru aplicarea prețului de carbon se utilizează pentru „implementarea activităților pentru reducerea emisiilor de GES”. În speță, menționăm că, operatorii aerieni, participanți la CORSIA (care la fel ține de reducerea emisiilor) sunt supuși plăților pentru depășirea emisiilor față de nivelul de referință (anul 2019) și/sau pot reduce emisiile cu utilizarea SAF (combustibil ecologic de aviație), care e de 2-5 ori mai costisitor decât kerosenul ordinar de aviație. Astfel, dacă operatorilor aerieni li se va aplica și „prețul de carbon”, evident că va fi o dublare de cheltuieli suportate de companiile aeriene, situație inechitabilă. În aceste condiții, insistăm asupra revederii oportunității reglementării <i>pct.29 (compartimentul II „Aviație”) din Anexa nr.1.</i></p> <p>În contextul reglementărilor propuse la art.61 alin.(1) lit.h), pornind de la datele statistice care denotă că transportul rutier este unul din principalii poluatori se propune expunerea art.61 alin.(1) lit. h) în următoarea redacție: <i>„h) stimularea renovării parcului de vehicule antrenat la prestarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate.”.</i></p>	<p>În nota informativă im prevăzut modificarea Legea nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului.</p> <p>Aspectele tehnice cu privire la formarea prețului de carbon vor fi reglementate Regulamentul privind aprobarea sistemului de stabilire a prețului carbonului.</p> <p>Nu se acceptă Prevederile sunt transpuse din Anexa nr.1 Directivei 2003/87/CE, inclusă în Planul de decarbonizare al Comunității Energetice, din care Republica Moldova face parte din anul 2010.</p> <p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat</p>
--	--	---

	<p>În legătură cu termenii stabiliți la art.65, considerăm că aceștia urmează a fi revizuiți în vederea identificării unor <i>termeni clari de intrare în vigoare a legii</i>. Atragem atenția că proiectul stabilește necesitatea elaborării unor serii de documente, astfel intrarea în vigoare, peste 30 de zile din momentul publicării inevitabil va determina imposibilitatea aplicării prevederilor legii.</p> <p>La pct.29 lit.k) (compartimentul II „Aviație”) din Anexa nr.1, sesizăm că prevederea este exprimată într-o manieră vagă, care admite o percepere eronată, nefiind clară norma stabilită. Or, prevederile de la lit.l) și m) se referă la cadrul legal intracomunitar, iar pentru Republica Moldova nu este relevant.</p> <p>Observații pe marginea Notei informative</p> <p>Din compartimentul 6 „Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare” se va exclude mențiunea despre „Regulamentul privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele comerciale (Euro 5 și Euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor”, deoarece acesta reglementează doar cerințele aplicabile pentru autovehicule Euro 5 și 6, dar nu și pentru alte categorii de vehicule. La fel, informăm că elaborarea acestui regulament fără implementarea Sistemului Național de Omologare - nu este posibilă.</p> <p>Referitor la consultarea publică a proiectului, luând în considerare impactul reglementărilor propuse, se consideră oportună organizarea unor <i>dezbateri publice ample cu mediul</i></p>	<p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat</p> <p>Nu se acceptă Prevederile sunt transpuse din Anexa nr.1 Directivei 2003/87/CE</p> <p>Se acceptă Nota informativă a fost modificată</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

	<p>de afaceri, în special cu exponenții/entitățile din domeniile care urmează a fi afectate de prevederile legii.</p> <p>Observații pe marginea Tabelului de concordanță Este necesară revizuirea trimiterii către <i>Regulamentul privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele comerciale (Euro 5 și Euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor</i>, deoarece majoritatea prevederilor nu se regăsesc în Regulamentul (CE) nr.715/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2007, în baza căruia urmează a fi transpus regulamentul prenotat.</p>	<p>Vor fi organizate consultări publice asupra proiectului legii.</p> <p>Nu se acceptă Trimiterea la Regulamentul UE se face doar în cazul în care sunt transpuse unele prevederi din acesta.</p>
<p><i>Scrisoarea nr.21/I-1203 din 01.03.2024</i></p>	<p>Comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor pe marginea acestuia.</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Nr. 03-512 din 16.02.2024)</p>	<p>De ordin conceptual: La art.7, atribuția Guvernului prevăzută la lit. c) „<i>aprobă prețul pentru dioxidul de carbon și creează condițiile necesare funcționării Mecanismului de Ajustare la Frontieră pentru Carbon (în continuare – MAFC)</i>” urmează a fi revizuită sau reconsiderată după cum urmează „c) <i>aprobă Mecanismul de Ajustare la frontieră pentru Carbon (în continuare - MAFC)</i>”.</p>	<p>Se acceptă. Completat textul.</p>
--	---	--------------------------------------

	<p>Or, reieșind din înțelegerea conceptuală a Mecanismului respectiv, în baza acestuia va fi stabilită o metodologie de calcul de stabilire a prețului carbonului pentru activitățile prevăzute în Anexa nr.1. <i>(a se vedea Regulamentul european 2023/956 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră).</i></p> <p>La art.8, lit.k) cu referire la actul permisiv menționat în proiect: autorizația integrată de mediu, emisă de Agenția de Mediu, relevăm despre necesitatea de a fi considerate prevederile art. 4 alin. (3) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care stipulează că „Un act permisiv poate fi invocat și/sau aplicat doar după includerea sa în Nomenclatorul actelor permise și în portalul guvernamental unic al serviciilor publice”.</p> <p>La art.8, lit.k) cu referire la actul permisiv menționat în proiect: autorizația integrată de mediu, emisă de Agenția de Mediu, relevăm despre necesitatea de a fi considerate prevederile art. 4 alin. (3) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care stipulează că „Un act permisiv poate fi invocat și/sau aplicat doar după includerea sa în Nomenclatorul actelor permise și în portalul guvernamental unic al serviciilor publice”.</p> <p>La art.26 Responsabilitățile întreprinderilor și operatorilor. în vederea conferirii unui plus de claritate, considerăm necesară stabilirea unei concordante clare între genurile de activități desfășurate de întreprinderi conform domeniului de aplicare a legii, prevăzut la art. 2 alin. (1) din proiect, și categoriile de activități menționate în Anexa nr.1 la proiect.</p>	<p>Se acceptă parțial Proiectul legii a fost modificat prin includerea referinței la prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale. Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale reglementează eliberarea autorizațiilor integrate de mediu pentru instalațiile industriale.</p> <p>Se acceptă Proiectul legii a fost modificat Prevederile din art.2 alin.(1) au fost excluse pentru a preveni dublarea cu dispozițiile reglementate în alin.(2)</p> <p>Nu se acceptă Prevederile referitoare la modalitatea prin care întreprinderile vor contribui la implementarea obiectivelor politici de stat vor fi stabilite în legislația secundară.</p>
--	--	--

	<p>Totodată, în vederea asigurării predictibilității și clarității în aplicarea normelor juridice, considerăm oportună a fi prevăzută modalitatea în care întreprinderile specificate vor contribui la implementarea obiectivelor politicii naționale în domeniu, descrierea sau trimiterea la cadrul de reglementare aferent mecanismului de evaluare a riscurilor climatice potențiale, actuale și viitoare.</p> <p>Obiecție valabilă și pentru art. 27, cu referire la responsabilitățile operatorilor de instalații staționare, operatorilor de aeronave și de transport maritim. În partea ce ține de responsabilitățile întreprinderilor/operatorilor, considerăm necesar revizuirea, de principiu, în special:</p> <p>la lit.b) sintagma „<i>folosesc rațional resursele naturale</i>” deoarece este una ambiguă și complexă, or întreprinderile/operatorii care cad sub incidența prezentei legi au domenii diferite de aplicare și folosirea rațională a resurselor depinde de capacitatea lor de producere.</p> <p>la lit. c) textul „<i>evaluează orice riscuri potențiale de a genera o creștere semnificativă a emisiilor de GES...</i>” la fel, considerăm oportun concretizarea sau stabilirea acestor riscuri potențiale pentru întreprinderi/operatori în baza cărora ar putea fi efectuată o evaluare (autoevaluare).</p> <p>Obiecție valabilă și la prevederile stabilite la lit.d). la lit. g) „<i>promovează producerea, importul și comerțul de mașini, echipamente și mijloace de transport bazate pe energie regenerabilă;</i>”</p>	<p>Nu se acceptă Indiferent de faptul în ce domenii activează întreprinderile și operatorii vizați de această lege și care este capacitatea lor de a utiliza resursele, toți sunt supuși legislației naționale și trebuie să se conformeze normelor imperative, care reprezintă principii fundamentale. Utilizarea rațională a resurselor naturale constituie un principiu esențial în reglementarea relațiilor de mediu și este stipulat în articolele 1 și 3 ale Legii nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător.</p> <p>Nu se acceptă Legislația specială, în special Legea nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului reglementează raporturile menționate.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă Proiectul de lege propus pentru adoptare este de natura ramurală și nu</p>
--	--	--

	<p>responsabilitatea de „promovare” pusă în sarcina întreprinderilor/operatorii nu este relevantă și argumentată, ori, pe lângă faptul că aceștia urmează să se conformeze la noile rigori în vederea adaptării la schimbările climatice și protecției mediului, activitățile de promovare sunt suplimentare și implică niște costuri adiționale.</p> <p>la lit. h) este necesar de concretizat ce tip de informație operatorii transmit Agenției de Mediu și care este regularitatea transmiterii acestora pentru a îndeplini cerințele de raportare în cadrul CONUSC.</p> <p>Art. 48 alin. (6) urmează a fi revizuit, în contextul în care autoritățile și instituțiile publice responsabile pentru implementarea documentelor de politici în domeniul reducerii emisiilor antropice de GES și adaptării la schimbările climatice, conform art. 48 alin. (1) din proiect, raportează progresul acțiunilor adoptate către Ministerul Mediului, nefiind clară în acest sens modalitatea de argumentare a nerealizării obiectivelor privind neutralitatea climatică doar de către Ministerul responsabil de sectorul economiei naționale.</p> <p>Suplimentar, ținând cont că proiectul conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, după cum a menționat și autorul proiectului, în temeiul art. 21 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017, inclusiv proiectul urmează a fi supus expertizei din partea grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.</p>	<p>poate reglementa aspecte tehnice care se supun modificărilor frecvente. Cerințele pentru raportare sunt clar definite în HG nr.1277/2018 care instituie SNRM</p> <p>Nu se acceptă Modalitatea de argumentare a nerealizării obiectivelor privind neutralitatea climatică de către instituțiile și autoritățile care fac parte din SNMR (anexa nr.2) va fi reglementată în HG nr.1277/2018.</p> <p>Se acceptă Grupul de lucru, în cadrul ședinței din 27 decembrie 2023 a examinat și a susținut cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor analiza impactului de reglementare la proiectul de lege privind acțiunile climatice.</p>
--	---	---

	<p>Art. 60 urmează a fi revizuit astfel încât să fie o claritate cu privire la mecanismul de stabilire a prețului carbonului, or prevederile de la art.60 reglementează un mecanism separat care va fi ulterior integrat în Mecanismul de ajustare la frontieră pentru carbon (MAFC).</p> <p>Cu titlu general, considerăm judicios revizuirea responsabilităților întreprinderilor și operatorilor astfel încât acestea sa fie clare, concrete și argumentate.</p> <p>Cu titlu de recomandare, la Nota informativă, pct. 6, în conformitate cu prevederile articolului 76 al Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, propunem includerea documentării sistemului Sistemul informațional integrat de mediu prin: Conceptul și Regulamentul sistemului informațional aprobate prin Hotărâre de Guvern.</p>	<p>Nu se acceptă Proiectul de lege propus spre adoptare este ramural și abordează diferite relații juridice în mod general cu scopul de a îndeplini obiectivele reglementate. Prețul carbonului este determinat în baza principiului 'poluatorul plătește', iar mecanismul de stabilire și colectare a acestuia va fi reglementat prin legea specială Legii nr. 1540/1998 referitoare la taxarea poluării mediului.</p> <p>Nu se acceptă Prevederile concrete pentru întreprinderi și operatori vor fi stabilite în legislația secundară. Proiectul legii nu poate reglementa prevederi tehnice care sunt pasibile modificărilor frecvente.</p> <p>Se acceptă. Nota a fost modificată.</p>
--	---	---

<p>Scrisoarea nr. 03-644 din 29.02.2024</p>	<p>La art. 10, lit.d) din proiect este prevăzut că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării „asigură accesul autorităților administrației publice și publicului la informații referitoare la produsele inovative, tehnologiile, serviciile și noile metode pentru sprijinirea tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul industrial”, însă reieșind din faptul că această propunere depășește atribuțiile specifice unui minister și este o atribuție improprie (a se vedea pct.5 și 6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.143/2021) solicităm excluderea acesteia.</p> <p>La art. 26 „Responsabilitățile agenților economici”, reiterăm asupra necesității revizuirii normelor prevăzute la literale c); d); e); g), cu stabilirea unor responsabilități certe, care nu vor crea ambiguități în procesul de aplicare urmare intrării în vigoare a legii.</p> <p>În altă ordine de idei, în cazul în care sunt deja reglementate anumite norme în cadrul normativ secundar aferent domeniului sau legislației speciale, astfel cum argumentează autorul în „Sinteza obiecțiilor și propunerilor” se va face trimitere la aceste norme sau se va menționa că normele concrete pentru agenții economici vor fi stabilite ulterior în cadrul normativ secundar de implementare a legii.</p>	<p>Se acceptă. Exclus.</p> <p>Se acceptă. Aceste responsabilități reies din actele UE, iar cadrul normativ secundar asigură implementarea prevederilor stipulate la art. 26.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Energiei (Nr. 10-508 din 21 februarie 2024)</p>	<p>Modificarea noțiunii „planul național integrat privind energia și clima (în continuare – PNIEC)” și prezentarea acesteia în următoarea redacție „Planul național integrat privind energia și clima (în continuare – PNIEC) – documentul principal de planificare strategică care determină obiectivele naționale pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni indicate la art.71 alin. (4), precum și politicile și măsurile corespunzătoare necesare realizării obiectivelor respective”, astfel încât aceasta să fie în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică.</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p>

	<p>Propunem prezentarea principiului de eficiență energetică de la art. 4 lit. i) din proiect în următoarea redacție: „Principiul eficiență energetică înainte de toate”, așa după cum este menționat în art. 1 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, cu efectuarea modificărilor de rigoare asupra întregului text al proiectului (de ex. art. 30 alin. (5) lit.g)).</p> <p>La art. 6, „Articolul 6. Consiliului științific consultativ” recomandăm detalierea rolului Consiliului științific consultativ, deoarece nu este clar care sunt atribuțiile acestuia și necesitatea instituirii acestuia.</p> <p>La art.7 lit.a) de exclus cuvântul „prin” sau de completat propoziția.</p> <p>La art. 7. lit. c), „c) aprobă prețul pentru dioxidul de carbon și creează condițiile necesare funcționării Mecanismului de Ajustare la Frontieră pentru Carbon (în continuare – MAFC);” rugăm să argumentați de ce anume Guvernul aprobă „prețul” și să detaliați modul în care Guvernul aprobă acest preț și regularitatea actualizării acestuia.</p> <p>La art. 7. lit. d) considerăm că trebuie de descris modul în care „ Guvernul d) asigură o utilizare eficientă și transparentă a veniturilor generate din prețul pentru emisiile de dioxid de carbon;”, prin includerea unor acțiuni concrete, ex.: aprobarea de regulamente, programe, precum și detalierea unui plan de tranziție corectă etc.</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă parțial. Atribuțiile Consiliului vor fi detaliate în Regulamentul cu privire la mecanismul de coordonare intersectorială a activităților în domeniul schimbărilor climatice, aprobat de Guvern.</p> <p>Se acceptă. Exclus.</p> <p>Articolul a fost modificat.</p>
--	--	--

	<p>La art. 8 lit. e) propunem înlocuirea textului „...a Planurilor Naționale Integrate privind Energia și Clima (în continuare – PNIEC)...” cu textul „...a Planului Național Integrat privind Energia și Clima (în continuare – PNIEC)”. Necesitatea este argumentată prin faptul că urmează a fi aprobat doar un singur Plan Național Integrat privind Energia și Clima pentru perioada 2024-2030.</p> <p>La art. 9 lit. a) de suplinit cu textul marcat cu bold după cum urmează: „a) evaluează și include în documentele de politici sectoriale pentru activitățile din domeniul energetic, în limita competențelor Ministerul Energiei al Republicii Moldova funcționale, prevederi și măsuri ce vizează dezvoltarea sectoarelor economiei naționale cu un nivel scăzut de emisii de GES și rezistență la efectele negative ale schimbărilor climatice”.</p> <p>La art. 9, lit prevederea „b) instituie și asigură funcționarea Mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice;”, solicităm reformularea acesteia, deoarece prin HG nr. 10/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, la „art.1 Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice instituie cadru juridic de reglementare a unui mecanism de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice”, respectiv mecanismul a fost deja instituit.</p> <p>Propunem expunerea art. 26 lit. f) în următoarea redacție: „utilizează tehnologii eficiente energetic, inclusiv cogenerarea și trigenerarea, care produc mai puține emisii de GES”, fără a prezenta semnificația noțiunilor de cogenerare și trigenerare care sunt deja prezentate în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și în Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică.</p> <p>La art. 29, alin. (1) solicităm de revizuit prevederea „Guvernul stabilește țintele de reducere netă a emisiilor de GES pentru 2030 și 2040 în CND și asigură intensificarea sechestrării acestora de către sursele naturale” deoarece Ministerul Mediului elaborează CND și le prezintă la Secretariatul CONUSC.</p>	<p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Se acceptă. Modificat.</p> <p>Textul legii prevede elaborarea unor acte normative ca cadru normativ secundar care deja sunt aprobate (HG nr. 1277/2018; HG nr. 10/2024 ș.a.)</p> <p>Se acceptă. Completat.</p> <p>Articolul a fost modificat.</p>
--	--	--

	<p>fără a fi precizat că acestea se aprobă de Guvern. Dacă, totuși, Guvernul aprobă CND, atunci să fie inclusă o atribuție suplimentară a acestuia la art. 7.</p> <p>La art. 29, solicităm de inclus un alineat nou, și anume: „obiectivul național obligatoriu privind limitarea și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră este stabilit în PNIEC;”, după cum este stipulat și în Regulamentului privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice aprobat prin HG nr.10/2024.</p> <p>La art. 33, propunem de făcut referință la „Art. 72. Strategia de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, planul național integrat privind energia și clima” din Legea nr. 174/2016, care prevede „2) Strategia de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung se elaborează de către organul central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu, în termenele stabilite la nivelul Comunității Energetice și cu respectarea prevederilor regulamentului privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat de către Guvern”.</p> <p>La art. 33 alin. (3) de suplinit cu textul marcat cu bold după cum urmează: „SDER-TL este consecventă cu PNIEC, care este elaborat de către Ministerul Energiei în conformitate cu prevederile art.72 Legii nr.174/2017 cu privire la energetică”, pentru a se accentua că PNIEC este elaborat de Ministerul Energiei iar SDER-TL este elaborată de Ministerul Mediului.</p> <p>La art. 39, nu este clar cum a fost stabilit obiectivul „(2) Localitățile mici și mijlocii amalgamate elaborează în comun PASEC pentru anul 2030 cu scopul de a atinge individual sau colectiv, obiectivul de reducere a emisiilor de GES până la 40 % comparativ cu anul de referință determinat de către comunitatea locală și de a spori rezistența la schimbările climatice.”, solicităm includerea referinței în baza căreia a fost stabilit acest indicator.</p>	<p>Se acceptă. Completat.</p> <p>Se acceptă. Completat.</p> <p>Se acceptă. Completat.</p> <p>Completată cu cifre conform propunerilor din avizul CALM.</p>
--	---	--

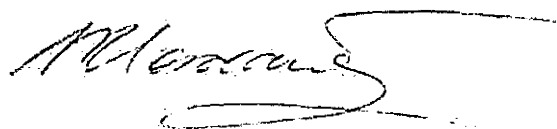
	<p>Propunem completarea art. 39 alin (1) cu următorul text „PASEC pot fi elaborate și aprobate ca documente separate sau ca parte integrantă a planurilor locale integrate privind energia și clima”.</p> <p>Această completare este necesară pe motiv că APL, avînd capacități limitate, sunt puse în situația de a elabora mai multe documente de politici la nivel local cum ar fi : planuri locale integrate privind energia și clima, planurilor de dezvoltare generale și acum prin prezentul proiect de lege li se mai impune un document cu denumirea de „Planuri de acțiuni sustenabile pentru energie și climă”. Astfel, în vederea eficientizării procesului de elaborare și implementare a documentelor de politici la nivel local propunem oferirea posibilității APL de a decide cu privire la necesitatea elaborării PASEC ca document separat sau integrarea acestuia în planurile locale integrate privind energia și clima, care urmează a fi elaborate în baza prevederilor art. 13 din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică. Mai mult ca atât, APL vor fi motivate să asigure elaborarea planurilor locale integrate privind energia și clima, prin prisma prevederilor art. 13 alin. (31) din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică, iar prin oferirea posibilității de a include PASEC ca parte componentă a planurilor locale integrate privind energia și clima va asigura un grad mai mare de motivare a APL în vederea elaborării acestora.</p> <p>La art. 52, anexa nr. 2, la Monitorizarea emisiilor de dioxid de carbon, alin. 4) propunem excluderea textului „cu orice ajustări necesare pentru aplicarea în temeiul acestei legi” deoarece se dublează.</p> <p>Propunem expunerea art. 61 lit. k) în următoarea redacție: „promovarea și utilizarea tehnologiilor eficiente energetic, inclusiv cogenerarea și trigenerarea, în scopul de sprijin financiar pentru abordarea aspectelor sociale generate de schimbările climatice în gospodăriile cu venituri mici și medii”.</p> <p>Art. 61 alin. (1) litera i), j), k) urmează a fi expus în următoarea redacție: „i) finanțarea domeniilor de cercetare aferente promovării eficienței energetice și a tehnologiilor curate;</p>	<p>Se acceptă. Completat.</p> <p>Se acceptă. Exclus.</p> <p>Se acceptă. Substituit.</p> <p>Se acceptă. Substituit.</p>
--	--	--

	<p>j) promovarea eficienței energetice, inclusiv prin oferirea suportului financiar gospodăriilor aflate în situație de sărăcie energetică;</p> <p>k) promovarea și utilizarea tehnologiilor curate și eficiente energetic, inclusiv a cogenerării și trigenerării, în vederea implementării măsurilor de atenuare și/sau adaptare la schimbările climatice în cadrul întreprinderilor”.</p> <p>Completarea art. 61 cu un nou alineat (2) cu următorul conținut: „(2) Resursele financiare colectate în urma aplicării mecanismului de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid de carbon sunt administrate prin sistemul trezorerial de către Ministerul Mediului, iar dacă Guvernul stabilește astfel și de către alte autorități/instituții cu atribuții de implementare activităților menționate la alin. 1.”.</p> <p>La Tabelul de concordanță privind Regulamentul UE 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului 28 din 21 decembrie 2018, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice publicat în Jurnalul Oficial al 2021/14/MC-EnC și 2022/02/MC”, a se modifica statutul din „incompatibil” în „compatibil”, întrucât noțiunile: (26) „comunitate de energie din surse regenerabile”; (32) „combustibili din biomasă”; (39) „culturi alimentare și furajere” au fost transpuse în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile surselor, iar Anexa III notificarea măsurilor și a metodologiilor statelor membre pentru punerea în aplicare a articolului 7 din directiva 2012/27/UE, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC –EnC și 2022/02/MC-EnC din 15.12.2022 a fost transpusă prin Hotărârea Guvernului nr. 10 din 10.01.2024 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de guvernanta energetică și a acțiunilor climatice (număr unic 863/MEn/2023).</p>	<p>Mai sus este propunere pentru lit.k). Această propunere puțin diferă de precedenta. De concretizat propunerea.</p> <p>Propunerea se referă la art. 62 alin. (2)? N este clar la care articol se face referire.</p> <p>Se acceptă parțial Tabelele de concordanță au fost ajustate conform avizului CAL</p>
--	--	--

	<p>Totodată, atragem atenția autorului proiectului asupra faptului că țintele naționale de reducere a emisiilor de GES prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. b) se aplică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, prin urmare, nu este clar cum vor fi evaluate și monitorizate emisiile GES din regiunea transnistreană, care nu se află sub controlul autorităților Republicii Moldova.</p>	
<p>Scrisoarea nr. 10-592 din 01.03.2024</p>	Comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
<p>Ministerul Finanțelor (15.02.2024 nr. 07/5-03/214/259)</p>	<p>La proiectul de lege.</p> <p>Reieșind din prevederile art. 63 din proiectul de lege, controlul de stat este exercitat de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Autoritatea Aeronautică Civilă și de Serviciul Vamal în vederea asigurării respectării legislației în domeniul acțiunilor climatice și realizării măsurilor de protecție a mediului înconjurător. Astfel, considerăm necesară determinarea clară a competențelor fiecărei autorități la efectuarea controlului, separat pentru fiecare aspect supus verificării.</p> <p>Concomitent, necesită a fi specificat faptul că raportarea emisiilor de GES, carbon, urmează a fi efectuată prin intermediul ghișeului unic de raportare.</p> <p>Totodată, în condițiile în care art. 64 din proiectul legii reglementează răspunderea civilă, contravențională sau penală, pentru încălcarea legislației în domeniul acțiunilor climatice, urmează să conțină și modificările corespunzătoare la Codul contravențional, Legea nr. 227 din 30.09.2022 privind emisiile industriale, Legea nr. 1540 din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului, Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind acreditarea și evaluarea conformității.</p>	<p>Se acceptă. S-au clarificat competențele.</p> <p>Se acceptă. S-a completat textul legii.</p> <p>Se acceptă parțial Modificarea cadrului normativ menționat va avea loc după aprobarea proiectului legii.</p>
	<p>La compartimentul 5, fundamentarea economico-financiară, aferent necesității suplimentare de 4-8 unități de personal, cu estimări de cheltuieli anuale între 3460,0 - 4325,0 mii lei, menționăm că orice majorare sau reducere a numărului de unități trebuie să conțină o analiză funcțională, în baza căreia pot fi operate modificările respective inclusiv prin identificarea funcțiilor cu atribuții similare în acest sens, care ar putea fi racordate la necesitățile stringente intru</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nota informativă a fost modificată cu excluderea aspectului de suplinire a unităților de personal. În prezent este demarat procesul reformei instituționale a Agenției de Mediu.</p>

	<p>asigurarea realizării sarcinilor expuse și în limita alocațiilor aprobate în bugetele autorităților, cu atribuții similare identificate.</p> <p>Respectiv, urmează a fi analizată opțiunea de identificare și atribuire a competențelor în limita efectivului de personal stabilit urmare a analizei funcționale.</p> <p>Totodată, potrivit dispoziției Guvernului nr.2-p/2024 cu privire la stabilirea moratoriului privind instituirea/reorganizarea autorităților administrative centrale și a structurilor organizaționale din sfera lor de competență, se stabilește moratoriul privind instituirea/reorganizarea AAC și a structurilor organizaționale din sfera lor de competență, inclusiv a IP în care ministerul sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator, până la 01.06.2024.</p>	
<p>Scrisoarea nr. 07/5-09/2633 din 29.02.2024</p>	<p>În limita domeniilor de competență, comunică susținerea acestuia de principiu. Totodată, reiterăm obiecțiile Ministerului Finanțelor, expuse prin avizul nr. 07/5-03/214/259 din 15.02.2024, referitor la ajustarea notei informative aferent clarificării sursei de finanțare privind personalul suplimentar.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nota informativă a fost modificată cu excluderea aspectului de suplinire a unităților de personal. În prezent este demarat procesul reformei instituționale a Agenției de Mediu.</p>

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV